Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

...-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Министрнүүдэй Советэй орган

...1921 оной ...21-һээ гарана | № 258 (13574) | 1971 оной октябриин 31, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

ОКТЯБРИИН ХУБИСХАЛАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ 54

Советскэ Союзай ажалшад! Ажалдаа коммунис ёһоор хандахын ...өө тэмсэгты! Журам ба эмхидэлээ шангадхагты! Ниитын ...ие нангинаар гамнагты, арьбадхагты! (КПСС-эй ЦК-гай Уряануудһаа)

ХАНИ БАРИСААМНАЙ УЛАМ БЭХИЖЭГ ЛЭ!

„Франци-СССР" гэжэ бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэдтэй халуун зүрхэнэй уулзалга болобо

ПАРИЖ. (ТАСС-ай тусхай корр.). Октябриин 30-да КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй гэшүүн Л. И. Брежнев Советскэ посольстводо «Франци-СССР» гэжэ бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзажа, хани халуунаар хөөрэлдэһэн байн.

Нүхэр Л. И. Брежнев совет, француз арадуудай этигэлсэлгэ ба хани барисаае бэхижүүлгын аша туһада орон доторoo ехэ ябуулга хэжэ байдагайнь түлөө «Франци-СССР» гэжэ бүлгэмдэ совет арадай үмэнэһөө үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэбэ.

«Франци-СССР» бүлгэмэй президент А. Блюмель хани халуун уулзалгын түлөө, бүлгэмэй ажал ябуулгые үндэрөөр сэгнэһэнэйнь түлөө Советскэ Союзай, бүхы француз ханинарай зүгһөө Л. И. Брежневтэ үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргөө. А. Блюмель СССР-эй туйлалтануудтай, совет соёл гэгээрэлтэй танилсуулхын тула ябуулагдадаг ехэ хүдэлмэри тухай, «СССР-Франци» бүлгэмэй харилсаа холбооной таһалгаряагүй үргэлжэ байһан тухай, хани холбооной саашанхи арга боломжо тухай тодорхойгоор хөөрэбэ.

Нүхэр Л. И. Брежнев Ураалай шулуушад-мастернуудай урлан бүтээһэн Юрий Гагаринай портредые, совет уран зураашан П. В. Мальцевай зураһан «Улаан талмай», гэжэ картиные «Франци-СССР» бүлгэмдэ бэлэг болгон дамжуулба.

Л. И. Брежнев Ж. Помпидутай уулзаба

ПАРИЖ, октябриин 29. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй гэшүүн Л. И. Брежнев мүнөөдэр Франциин Республикын Президент Ж. Помпидутай дахинаа уулзаба. Урда болоһон уулзалганууд шэнги, сэхэ, үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрһэн энэ уулзалга дээрэ хоёр талые һонирхуулжа байгаа уласхоорондын асуудалнууд зүбшэгдөө.

Парижда болоһон хөөрэлдөөн

ПАРИЖ. (ТАСС-ай тусхай корр.). КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй гэшүүн Л. И. Брежнев Франциин парламентын бүлэг гэшүүдые, гадаадын хэрэгүүдэй талаар комиссиин, национальна суглаанай, мүн сенадай франко-совет хани барисаанай бүлэглэлэй хүтэлбэрилэгшэд, гэшүүдые угтан бараалхаба.

...АР ТАРГАЛЬАН—ҮБЭЛДӨӨ ҮЛЭТЭЙ

...бартаа, зунай эхеэр гандаад, зун намартаа үер боложо, ...ай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой ехэхэн сабшалан уһан...аад, энэ жэлдэ үбһэ тэжээл урда урдынхиһаа бага бэлэд...ын байна.

...нние хараада абажа, колхозой малшад намарай урин ...элдин сагта үхэр малаа хагданда, талха тарянай һуу...айнаар бэлшээжэ, түргэн таргалуулха гэжэ оролдоно. ...нтаа үнинэй малшад Бальжин Батуев, Гарма Гомбоев ...й харадаг буруу, хашарагууд хүсэ шадалаар һайн, шэг...ые ехээр нэмээнэ. Тээсгэн шэгнэжэ үзэхэдэнь, тэдэнэй ...и үхэрнүүд сентябрь һарада шэгнүүрээ тус бүридөө ...н 880—1000 граммаар нэмээһэн байба.

К. БУБЕЕВ.

...жанай аймаг.

ҮБЭЛЖЭЛГЭДЭ БЭЛДЭНЭ

...тосхон ошоһон харгын ...Шэбэрэй нэлэнхы уужам ..., тарялан холоһоо нэм...агдадаг. Эндэ Ториин ...4-дэхи отделениин тү...шараа сууда гараһан ...Дагбаевич Цыреижапо...а үбэлжэдэг.

...й туршада хонидойнгоо ...эндэхи хонишод намар...о заһажа, бэлэн бол...ко Дагбаевичай нүхэр ...и, Анна Казанцева хурь...айха байра сагболзор...ажа, сагааданхай юм. ...шодой байха гэр һай...алагданхай.

...ь хонишодой булан зо...хиидхэгдэнхэй. Абаһан ...лгануудынь, социалис ...ойнь гурим, ажалай ...ажытар бэшэгдэнхэй. ...сүлөөтэй сагтаа радио ...һүүлшын мэдээсэлнүү...ата арга боломжотой.

...ай түрүүшын үедэ эди...иентнэр үбһэн хуһамагта ...нхай. Тэндэнь һолоомо, ...арганхай юм. Шэнэ ...лэй хоёрдохи жэлдэ нү...ижаповай отарын хони...эр уялгануудые даажа абанхай. Хаража байһан 619 хонидоо мүнөө тарянай узуурта адуулна.

— Энэ жэлэйнгээ үбэлжэлгэдэ гүйсэд бэлэн болонхойбди. Абаһан хурьгадаа гарзадуулангүй томо болгохо зорилготойбди. Юрэдөөл ажалаймнай халуун хаһа үдэрһөө үдэртэ ойртожо байна ха юм даа!—гэжэ Мунко Дагбаевич даруу янзаар хөөрэнэ.

Мүн Шэбэртэдэ Арья Гомбоевич Гомбоевой отара үбэлжэдэг юм. Энэ нүхэрнай аймаг доторoo бэрхэ хонишодой нэгэн гэжэ алдартай болоһоор үнинэй. Эндэхи хонишод бүри зун байхаһаа эхилээд үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл хэһэн юм. Хонидойнгоо эдихэ үбһэ тэжээл өөһэдөө сабшажа абаа. Тэдэнэй байра байдалтайнь танилсаад байхада эндэ ёһотой малшан зон ажалладаг гэжэ хүрэһөөр мэдэхээр. Сомогдоһон үбһэн хуһамагта оруулагданхай, харахада баясамаар. Хонидой дал, хашаа дулаалагданхай. Хонишод абаһан уялгаяа бодото дээрэнь бэелүүлхын тула оролдосотойгоор ажаллажа байна.

В. БАШАРОВ.

Зэдын аймаг.

834-дэхи барилга-хабсаралгын хэрэгээр үргэн ниитэ улад зон шье дэмы бэшэ. Юундэб гэхэдэ, дэлмэреэ һайн шанартайгаар болтай юм. Энэ талаар штукатур-малярнуудай Вера Сороковиковагай хүтэлбэрилдэг бригада ехэ туһа поездын хүдэлмэришэдэй бүтээһэн сэдьхэлээ хананхай байдаг. Энэнтус поездын барилгашад ажал хүзорһоонь урид дүүргэдэг заншалнэмэри хэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: штукатур-малярнуудай бригадые хүтэлбэрилэгшэ В. Сороковикова.

С. ЦЫДЫПОВЭЙ фото.

Зунай бэлшээриин урмашама дүн

Бадма Дондоков Түлдэм гэжэ газарта 130-аад мал харана. Зунай бэлшээриин үедэ тэрэнэй малайнь шэгнүүр сүүдхэдээ дунда зэргээр 900 граммаар нэмэһэн. Тиин шахан таргалуулгада 220-ёод килограмм шэгнүүртэй табигдаһан мал зунай һаранууд соо 1 центнер шахуу нэмээд, мүнөө үень 330—350 килограмм хүсэнхэй байна. Энэ хадаа Наһатын совхозой 1-дэхи отделениин малшан Б. Дондоковой оролдосотой, харюусалгатай ажалай үрэ дүн мүн.

Ж. ОЧИРОВ.

Түрүүшүүлдэ түшэглэн

...ыкымнай модошод Эхэ ...ю барилгануудта ехэ мо...ын тула жэлэй эхинһээ ...эл гарган, эршэмтэй ...лэжэ байна. Леспром... модо бэлэдхэдэг пункт...астерска участогуудай ...алис мүрысөөн үргэ...үүлэгдэнэ. Һара бүри мүрысөөнэй дүн сосологдожо, эрхимлэгшэд мүнгэн шангаар урмашуулагдадаг.

Хандагатайн, Хурамхаанай, Худанай леспромхозуудай коллективүүд мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана. Сентябрь һарын дүн гаргажа үзэхэдэ, Хандагатайн леспромхозой Хара-Хүтэлэй пунктын модошод даабаряа 29 процентээр үлүүлэн дүүргэһэн байба. Эдэнэр хүн бүридөө урданайхиһаа 20 кубометрээр ехэ модо бэлэдхэдэг болоо. Мүн лэ 7.200 түхэригэй зөөри арьбалһан байха юм. Оньһон техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглан хүдэлһэнэй ашаар лэ иимэ һайн үрэ дүн туйлагдаба.

Үрэһэн сэбэрлэгдэнэ

Хяагтын аймагай «Заря» колхозой ажалшад таряа хуряалгын түрүүшын үдэрнүүдһээ захалжа хүрэнгынгөө ороoһо сэбэрлэжэ эхилһэн юм. Тариалангһаа буулгагдаһан хүрэнгын ороoһые «ОС-4,5» түхэлэй 3 түхеэрэлгээр арилгажа эхилһэн юм.

Һайнаар сэбэрлэгдэһэн хүрэнгын ороoһон ерэхэ жэлэй үндэр баян ургасын тулгуури боложо үгэхэ гэжэ эндэхи таряашад һайн мэдэнэ. Тиимэһээ энэ шухала хүдэлмэриие эмхи гуримтайгаар ябуулжа шадаа. Эндэхи хүдэлмэришэд 6000 центнер хүрэнгын шэниисэ арилгажа, түсэбөө үлүүлэн амбаар складтаа хадагалба. Мүн ойрын үдэрнүүдтэ ажахын таряашад 3000 центнер обёос арилгажа дүүргэхэ зорилготой. Хүдэлмэришэд Д. К. Жарникова, Н. А. Игумнова, Е. А. Игумнова болон бусад үдэр бүриингөө даабариие хододоо үлүүлэн дүүргэнэ.

Эндэхи таряашад Октябриин революциин һайндэрые нэрэтэй солотойгоор угтаха зорилготойгоор ажаллана.

С. РИНЧИНОВА.

...ПСС-эй обкомдо, БурАССР-эй Министрнүүдэй Советдэ, облпрофсоветдэ

...ддо хурьгадые түлжүүлхэ, нооһо абаха ба гүрэндэ худалдаха ...аар республикын колхоз болон совхозуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүнгүүд тухай

...ые түлжүүлхэ, нооһо абаха ба гү...алдаха талаар республикын колхоз...ай дунда дэлгэрһэн социалис мү...дүнгүүдые хаража үзөөд, КПСС-эй ...еспубликын Министрнүүдэй Совет бо...рофсовет тусхай тогтоол абаа.

...й обкомой, БурАССР-эй Министр...оведэй болон облпрофсоведэй дам... Улаан туг, 500 түхэриг нэгэдэхи ...үнгэн шан **Улаан-Үдын аймагай Ле...рэмжэтэ колхоздо** барюулха гэжэ .... Энэ колхоз 100 эхэ хонин болон ...нүүдһээ 96 хурьга түлжүүлжэ, гү...оһо худалдаха түсэбөө 27 процен...үлжэ, 1970 оной энэ үеынхитэй сасуулхада хонидойнгоо тоо 20 процентээр олошоруулһан байна.

Хоёрдохи зэргын мүнгэн шан (400 түхэриг) **Мухар-Шэбэрэй аймагай «Родина» колхоздо** олгогдобо. Энэ колхоз 100 эхэ хонин, эмэ түлгэнүүдһээ 90 хурьга түлжүүлжэ нооһо худалдаха түсэбөө 114 процент дүүргээд, хонидойнгоо тоо толгойе нёдондоной энэ үеынхиһөө 14 процентээр олошоруулаа.

Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ болон Мухар-Шэбэрэй аймагай «Родина» колхозуудые «Правда Бурятии», «Буряад үнэн» газетэнүүдтэ толилогдодог республикын Хүндэлэлэй самбарта харуулха гэһэн тогтоол абтаа.

Франциин телевиденеэр 1971 оной октябриин 29-дэ Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ

Франциин хүндэтэ эрэгтэй, эмэгтэй эрхэтэд! Ханинар!

Танда, хани харилсаатай Франциин ажаһуугшадта хандажа, совет хүнүүдэй халуун зүрхэнэй амаршалга хүргэхэ гээшэ намда тон ехэ баяр үүдхэнэ.

Танай орон соогуур манай айлшалалга түгэсэжэ байна. Энэ айлшалалга манай һанамжаар, һайн, ашатай туһатай болоо. Бидэнэр Франциин Республикын президент Помпиду, Франциин правительствын гэшүүдтэй хэһэн политическэ хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдээр. Франциин ажалшадтай, политическэ болон ажал хэрэгэй түлөөлэгшэдтэй, наука болон культурын ажал ябуулагшадтай хэһэн уулзалгануудаар ханагни байбабди.

Би өөрөө, урдань эндэ ерээгүй намтай суг ябаһан хүнүүд Франци ерэхэдээ, танил тала, олон талаараа дүтэ болохо оронло ерээбди гэжэ хэлэхэ байнаб. Энэшье гайхалтай бэшэ: олон миллион совет хүнүүдтэ Франци баатар демократическа, революционно уг заншалнуудай орон гэжэ, дэлхэйдэ элитэ ехэ сэсэн ухаатаниие үгэһэн орон гэжэ, «Марсельезын» ба «Интернационалай» түрэһэн орон гэжэ мэдээжэ юм. Совет хүнүүд Францие танай искусство болон соёл культурын гайхамшагта зохёолнуудаар танидаг байна. Стендаль ба Бальзагай, Гюго ба Золягай, Франсо ба Ролланай. танай композиторнууд болон уран зураашадай алдаршаһан зохёолнууд, нэгэ үгөөр хэлэбэл, дэлхэйн соёл культурада француз арадай оруулһан мүхэшэгүй ехэ хубита манай Эхэ орондо һайн мэдээжэ. совет хүнүүдтэ үнэтэй сэнтэй юм.

Зүгөөр холоһоо танилсаха гээшэ нэгэ ондоо, харин сэхэ бэеэрээ танилсаха гээшэ баһа ондоо ха юм. Тиин Францитай уулзалга гүнзэгы ехэ нүлөө манда үзүүлээ. Парижай гоё һайхан архитектурна ансамбль, урданай һүртэй хүшөөнүүд, танай түб хотын мүнөөдэрэй бурьялжа байгаа ажабайдал мартагдахагүй. Марсель хотын онсо өөрсэ шэнжэ шарай, урда зүгэй олон янзын шэнжэ, дэбжэлтэ түгэс байдал мүн лэ мартагдахагүй.

Реноной автомобильна завод, Марселиин порт, научна шэнжэлгын гоё һайхан эмхи зургаануудые бидэнэр ехэ һонирхолтойгоор хараабди. Хүдэлмэришэн ангиингаа мэргэжэл шадабариин, эрдэмтэд болон инженернүүдэйнгээ бэлиг талаангай ашаар Франциин дэлхэйн эгээн хүгжэнги промышленна оронуудай нэгэн байһанда, научно-техническэ революциин үе сагта ехэ арга боломжотой байһанда һэжэг түрэнэгүй.

Зүгөөр французуудтай уулзалга эгээн хүсэ ехэтэй нүлөө үзүүлээ. Тэдэнэй үнэн зүрхэнэй амаршалга, шог зугаа, Совет орон түшаа бидэндэ үзүүлһэн хани барисаанай халуун мэдэрэлтэй байһаниинь ойлгосотой байгаа. Президент Помпиду. Франциин гүрэнэй бусад ажал ябуулагшадтай манай хөөрэлдөөнүүд тухай асуудал түшаа хэлэхэ болоо һаа, эдэ хөөрэлдөөнүүдэй удха ба саашанхи хараа бодомжонууд ямар бэ гэжэ хэблэлэй түлөөлэгшэд манһаа асууна. Журналистнууд — һонюушархуу, эршэтэй хүнүүд гэжэ мэдээжэ ааб лаа. Тэдэнэр хөөрэлдөөн тухай бүхы юумые түргөөр мэдэхэ гэжэ хүсэнэ. Үглөөдэр президент Помпиду, премьер-министр Шабан-Дельмас, Франциин правительствын гэшүүдтэй үшөө уулзаха байгаашье һаа, мүнөө журналистнуудай асуудалнуудта зарим тэды харюу үгэжэ болоно. Хөөрэлдөөнүүдэй ябасаар бидэнэр бүрин ханангибди. Тиин тэдэнэй дүнгүүд ганса Францидашье бэшэ, харин тэрэнэй хилын саана анхарал татаха байха гэжэ найданабди.

Советскэ Союз Франци хоёр хоорондохи политическэ харилсаагаа бүри гүнзэгырүүлхэ, бэхижүүлхэ гэжэ шиидээ. Бидэнэр мүнөө байһан дэлхэйн асуудалнууд түшаа, нэн түрүүн Европын асуудалнууд түшаа, адли хараа бодомжотой байһанаа үргэдхөөбди. Советскэ Союз Франци хоёр амгалан байһа газарта эб найрамдал һэргээн байгуулха, амгалан байдалтай газарта эб найрамдалые бэхижүүлхэ хэрэгтэ шэглүүлэгдэһэн хүсэл оролдолгоёо бүри хүсэдөөр зохилдуулан ябуулха байна. Советскэ Союз Франци хоёрой хоорондохи экономикын, наука болон техникын харилсаануудые удаан сагай бата бэхи эшэ үндэһэн дээрэ табиха гэһэн нэгэн һаналтай байнабди.

Тиимэ дээрэһээ СССР Франци хоёрой хоорондохи хани барисаае эб найрамдалай, арадуудай аюулгүй байдалай, бэеэ даанхай байдалай хани харилсаае бэхижүүлхэ хэрэгтэ шэнэ ехэ алхам хэгдээ гэжэ хэлэлтэй.

Франциин президенттэй хэһэн манай хөөрэлдөөнүүд хани ёһоной, сэхэ руунь хэлсэлгын, бэе бэедээ этигэлсэлгын, нэгэн адли һанамжатай болохо эрмэлзэлгын шэнжэтэй байгаа гэжэ онсолон тэмдэглэхэ хүсэлтэйб.

Хүндэтэ ханинар!

Эндэ, Францида совет хүнүүдэй ажабайдал тухай, Советскэ Союзай экономикын, политикын элдэб янзын асуудалнууд тухай олон асуудалнуудые бидэндэ табяа. Эдэ бүхы асуудалнуудта хүсэд дүүрэнээр харюу үгэхэ саг үгы байгаа. Тиимэ дээрэһээ би мүнөө энээниие али нэгэн аргаар хүсэлдүүлхэ, манай зарим ажал хэрэгүүд тухай тон тобшоор хөөрэжэ үгэхэмни.

Гол юумэнһээ эхилхэмни: совет арад зохёон байгуулхы ехэ хэрэг хэжэ байна. тиин эб найрамдалые халуунаар хүсэнэ.

Совет хүнэй эб найрамдалда дуратай байха ябадал манай ниитын байгуулалтын уг удхаар тодорхойлогдоно, тэрэ хадаа манай коммунис байгуулалтын түсэбүүдтэй, манай бүхы дотоодын политикатай таһаршагүй холбоотой юм.

СССР-эй арадай ажахын түсэбүүд соо экономикые хүгжөөлгэдэ, социальна хэрэглэмжэдэ, промышленность болон хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ, Совет ороной байгаалиин туйлай ехэ баялигые ашаглалгада тон ехэ мүнгэн зөөри һомологдоно.

Манай экономическа хүгжэлтын уг зорилго—совет хүнүүдэй ажаһуудалые һайжаруулха хэрэг болоно. Бүхы арадай ажахын ургалтын зэргээр хүн зоной байдалай нигэжэ һайжарха арга боломжын жэл бүри ургажа байхын тула бидэнэр ажалланабди.

Мүнөөнэй табан жэлэй туршада хүн зоной эрилтые сэхэ хангажа байдаг хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленность үнгэрһэн табан жэлэйхидэ орходоо хоёр дахин шахуу ехэ капитальна һомололго абаха юм.

Манайда ажаһуудалай хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэг ехэнхидээ ажалшадай салин хүлһые дээшэлүүлхэ ба нэгэн доро юумэнэй сэнгүүдые тэрэ зандань үлөөхэ шадаа һаа. зарим эд бараануудай үнэ сэнгые доошолуулха политика бэелүүлхэ аргаар туйлагдана. Шэнэ табан жэлэй түсэб соо салин хүлһэ ба пенси—нэн түрүүн эгээн бага салин ба пенси—дээшэлүүлгэдэ, мүн арадай ажабайдалые һайжаруулха бусад хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлгэдэ энээнэй урдахи табан жэлэйхиһээ хоёр дахин ехэ зөөри һомологдоо. 90 шахуу миллион хүнүүдэй гэхэ гү, али бүхы хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай салин хүлһэн дээшэлхэ байна. 1975 ондо СССР-эй хүн зоной бодото олзо доход мүнөөнэйхиһөө 30 процент шахуугаар ехэ болохо юм.

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

А. Н. КОСЫГИН Кубада айлшалжа байна

ГАВАНА. (ТАСС-ай тусхай корр.) КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгин болон Кубын Коммунис партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Революционно правительствын Премьер-Министр Фидель Кастро Революциин ордон соо октябриин 28-да хөөрэлдэбэ.

ГАВАНА. (ТАСС). Совет правительствые толгойлогшо октябриин 29-дэ Гаванын оршондохи далайн эрье ерэбэ. 10 жэлэй саана аюулда орожо наһа бараһан Кубын национальна герой майор Камило Съенфуэгос гэгшын дурасхаалые хүндэлхэеэ эндэ олон мянган Гаванын хүн зон суглараа. А. Н. Косыгин геройн түрэлхидтэй, Кубын Компартиин ЦК гай Политбюрогой гэшүүн Гильермо Гарсия гэгшэтэй хамта долгинуудта дүтэлэн ошожо. заншалта ёһоор венок далай руу хаяба.

ГАВАНА. (ТАСС). А. Н. Косыгин ба Фидель Кастро октябриин 28-да, үдэһөө хойшо, Гавана шадарай Аригуанабодохи бүд нэхэлгын фабрика ошожо хараа.

Совет правительствые толгойлогшые, Кубын премьер-министрые һурагшад халуунаар угтажа, тэдэнтэй хани ёһоор хөөрэлдөө.

ГАВАНА. (ТАСС). Кубын Коммунис партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, Революционно правительствын Премьер-Министр Фидель Кастро Революциин ордон соо КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай хүндэлэлдэ сайлалга хэбэ. Хани халуун оршон байдалда үнгэрһэн сайлалга дээрэ А. Н. Косыгинтай суг ябаһан совет түшаалта нюурнууд байгаа.

ГАВАНА. октябриин 29 (ТАСС). Мүнөөдэр А. Н. Косыгин Фидель Кастротай хамта ороной эгээн ехэ Орьенте гэжэ провинциин захиргаанай түб болохо Сантьяго-де-Куба хото ниидэн ошобо.

КПСС-эй ЦК-да зүблөөн болобо

...газетэ, журнал, телеви...радио, информационно ... болон хэблэлнүүдэй хү... хүдэлмэрилэгшэдэй ...КПСС-эй ЦК-да болобо. ... дээрэ КПСС-эй ЦК-...бюрогой гэшүүн, ЦК-гай ...М. А. Суслов үгэ хэлэ....

...XXIV съездын шиид...ые бэелүүлгэдэ шуха...артай мэдээсэлнүүдые ...хүргэхэ, нэбтэрүүлхэ ...зорилгонууд зүблөөн ...эн хэлсэгдээ. Промышленна болон хүдөө ажахын үйлэдбэриие хүгжөөлгын, научно-техническэ дэбжэлтые түргэдхэлгын, экономикые нарин нягтаар сахилгын, капитальна барилгын хэрэгые һайжаруулгын, продукциин шанар дээшэлүүлэлгын, нэн түрүүн арадай хэрэглэмжын эд бараанай шанар һайжаруулгын асуудалнууд зүблөөндэ хабаадагшадай гол анхарал хандуулаа.

Мэдээсэлнүүдые олониитэдэ хүргэхэ, нэбтэрүүлхэ зорилготой эмхинүүдэй ажал ябуулга экономическа болон культурна байгуулалтын бүхы шатада түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэлгэтэй, политическэ болон эмхидхэхы хүдэлмэриие шанаржуулгатай, олониитын ажалай үүсхэл, зохёохы эрмэлзэл хүгжөөлгэтэй, захиргаанай хүдэлмэриие, жаяг заршамые, ажахынгаа дүнгүүдэй түлөө хүдэлмэрилэгшэдэй харюусалгые дээшэлүүлгэтэй таараллдаха ёһотой гэжэ зүблөөн дээрэ тэмдэглэгдээ. Ажалшадай коллективүүдэй эрхим дүй дүршэл, социалис мүрысөөнэй түрүүшүүлые уран хурсаар харуулха, үйлэдбэридэ бии байгаа дутуу дундануудтай шанга тэмсэл хэхэ зорилго хэблэлэй, телевидениин болон радиогой хүдэлмэрилэгшэдэй урда табигдана.

КПСС-эй болон Совет гүрэнэй гадаадын политикада хэгдэжэ байгаа ябуулгануудые харуулха талаар хэблэлэй урда табигдаһан зорилгонууд зүбшэгдөө. КПСС-эй XXIV-дэхи съездын баталан абаһан эб найрамдалай программые социалис оронуудай экономикоёо хамжан хүгжөөлгын комплексно программые ажабайдалда нэбтэрүүлгые асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулагдаа.

Гүрэндэ таряа, хартаабха худалдаха түсэбые Буряадай АССР үлүүлэн дүүргэбэ

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые ажабайдалдаа нэбтэрүүлжэ байгаа Буряадай АССР-эй хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд байгаалиин орёо эрхэ байдалда хуряалгынгаа хүдэлмэринүүдые эмхитэйгээр үнгэргэжэ, гүрэндэ ороoһо таряа, хартаабха худалдаха арадайнгаа ажахын түсэбые үлүүлэн дүүргэбэ.

Бэлэдхэлэй пунктнуудта 82 мянган тонно ороoһо таряан. 25 мянган тонно хартаабха эльгээгдээ.

Шэниисэ гүрэндэ худалдаха түсэб үлүүлэгдээ; обёос худалдаха түсэб дүүргэгдээгүй байшоо. Гүрэндэ таряа худалдалга үргэлжэлһээр.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

КОММУНИСТНУУД МҮРЫСӨӨНЭЙ ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

Хони үсхэбэрилхэ гол шэглэлтэй манай совхозой малшад; механизаторнууд «Социалис мүрысөө эмхидхэлгые саашадань һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые һайшаан угтаа. Партиин ЦК-гай тогтоолой гараһанай һүүлээр совхозой гүүртэ, фермэ, отделени бүхэндэ зүбшэн хэлсэлгэ эмхидхэгдээ. Октябриин 9-нэй үдэр совхозой бүхы хүдэлмэришэдэй хабаадалгатай суглаан боложо, 1972 оной туршада үнгэргэгдэхэ социалис мүрысөөнэй гурим баталагдаһан байна.

Совхозой партийна комитет мүрысөө эмхидхэлгэдэ анхаралаа саг үргэлжэ табижа байдаг. Энээнэй ашаар совхозой бүхы коллектив хүдөө ажахын продукци гүрэндэ худалдаха наймадахи табан жэлэй түсэбые муу бэшээр дүүргээ. Жэшээнь, мяха худалдаха түсэбөө 103, һү — 108, ноо-но — 108, үндэгэ — 116, ороо-һо — 148 процент дүүргэһэн байна. Юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэшье ажахын бүхы һалбаринуудта хүдэлэгшэд эршэ хүсэеэ буурууланггүй, оролдосотой һайнаар ажаллана.

Совхозой коллектив энэ жэлэй түрүүшын хахадта социалис мүрысөөндэ оролсожо, амжалта туйлаһанайнгаа түлөө РСФСР-эй хүдөө ажахын министерствын коллегиин гурбадахи мүнгэн шанда хүртөө. Манай совхоз энэ жэлэй хоёрдохи, гурбадахи кварталай дүнгүүдээр партиин Сэлэнгын райкомой бюрогой, ажалшадай депутадуудай аймагай Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барижа үргэлжэлһөөр. Социалис Ажалай Герой коммунист Тадвашкинагай хүдэлдэг Вершинскэ һү һаалиин фермынхид һү һаалгаараа жэлэй эхинһээ аймаг соогоо түрүүлэн ябана.

Малшад болон механизаторнуудай, мүн ажахын бүхы хүдэлмэришэдэй үүсхэл оролдолгын ашаар манай совхоз һүүлэй хэдэн жэлэй турша соо экономикынгоо талаар нилээд бэхижээ. Материально-техническэ үндэһэ һуурнмнай һайжаржа байна. Мүнөө үедэ совхоздо элдэб маркын 80 гаран трактор, гушаад комбайн, табяад шахуу автомашина хүдэлнэ. Ажал ехэтэй хүдэлмэри, машинын хүсөөр хэгдэдэг болоно байна. Хүдэлмэришэдэй ажаһуудалшье һайжарна. Үнгэрэгшэ табан жэлэй турша соо Билюутын, Ехэ-Цагаанай отделенинүүдтэ 180—200 хүнэй һууритай клубууд, совхозой гол бууса — Сэлэн-Дүүмэ тосхондо 180 хүнэй һууритай культурын байшан баригдаа. Үдэшэ болоходо айл бүхэндэ телевизор, радио дуугаржа байдаг. Совхозой зөөреэр Ивалгын Янгаажан гэжэ газарта амаралтын байшан баригданхай. 20 хүнэй һууритай тэрэ байшанда зундаа ажалшаднай ээлжээгээр ошожо амардаг юм.

Совхоздомнай 132 коммунист ажаллана. Отделениһээ гадна хэдэн газарнуудта, тэрэ тоодо МТМ, гаражда, Ехэ-Цагаанай һү һаалиин фермэдэ, сабшалан һайжаруулха отрядта, хонидой холын бэлшээридэ партийна бүлэгүүд эмхидхэгдэнхэй. Коммунистнууд ажахын харюусалгатай участогуудта, фермэ, отарануудта, тракторна бригаданuудта ажаллажа байдаг. 9 гол мэргэжэлтэдэй долоониинь коммунистнууд. Табан отделениин эрхилэгшэдэй 4-ниинь мүн лэ коммунистнууд. Эдэнэр коллективүүдые шадамараар хүтэлбэрилхэһөө гадна, хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ хабаатай шухала асуудалнуудые шиидхэлгэдэ совхозой дирекциин, партийна комитедэй түшэг тулгууринь болоно үгэдэг байна. Арбаад жэл соо совхозые толгойлһон Николай Акимович Мельников амаралтын наһанда хүрөөшье һаа, ажахыгаа толгойлжо үргэлжэлһөөр. Гол мэргэжэлтэд—главна инженер М. Р. Фофанов, главна агроном М. Ж. Шагдаров гэгшэд оролдосотой һайнаар хүдэлжэ байдаг.

Ажахын харюусалгатай участогуудта, илангаяа мал ажал дээрэ мүрысөө эмхидхэлгэдэ коммунистнууд ажалай үльгэр жэшээ харуулна. Вершинскэ һү һаалиин фермэдэ һүүлэй хэдэн жэлэй туршада таһалгаряагүй хүдэлжэ байһан Надежда Лазаревна Тадвашкина энэ жэлэй хабар Социалис Ажалай Герой гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртөө.

Хонин дээрэ хүдэлдэг коммунист Даши-Самбу Цыбикович Тубчинов тогтууритай һайн үрэ дүн туйлажа, табан жэл удаагаар арадай ажахын туйлалта харууһан Москвагай выставкэдэ хабаадаа гэһэн үнэмшэлгэ абаа. Ехэ-Цагаанай отделенидэ хонишоноор хүдэлдэг коммунист Бадма-Цырен Буянтуев мүн лэ һайнаар ажаллажа байдаг. Энэ жэлэй туршада харууһалдаг хонин бүриһөө 5,9 килограмм нооһо хайшалха даабаритай аад, 6,6 килограмм нооһо абаһан байна.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат коммунист Долгор Дарижаповна Данзановагай даадаг Ехэ-Цагаанай һү һаалиин фермынхид үбэлэй туршада үнеэдһээ ехэ һү һаая гэһэн үнэтэ үүсхэл гаргажа, аймагайнгаа һаалишадта хандаа. Эдэнэр үнеэдэйнгээ үбэлжөөндөө байха 7 һарын турша соо үнеэн бүриһөө 1200 литр һү һааха уялга абаһан байна. Нүхэр Данзановагай хүтэлбэрилдэг партийна бүлэг 10 хүниһөө бүридэнэ. Фермын коллектив һү һааха жэлэйнгээ түсэбые октябриин тэн багаар дүүргэжэ, ехэ илалта туйлаба.

Һү һаалгые дээшэлүүлхын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ коммунистнууд Долгор болон Галина Данзановатан, Бадмаханда Буянтуева, Бизья Раднаева болон бусад һаалишад түрүүлэн ябана. Совхозой хүдэлмэришэдэй дунда мүрысөө эмхидхэхэдээ, Ленинэй захяа заабари заатагүй бэелүүлхые оролдодог байнабди. Олон зондо дуулгаха, үрэ дүнгүүдыень сасуудхаһан тоо мэдээсэл эли газарта үлгэхэ, нэгэ коллективэй дүй дүршэлые олон коллективэй халан абалгые хангаха, нүхэрэй ёһоной туһаламжа хүргэхэ гээшэ олониитын дунда мүрысөө эмхидхэлгын гол эрилтэнүүдынь мүн гэжэ В. И. Ленин тодорхойлһон.

Абаһан уялгануудаа дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө улам үргэдхэе гэһэн уряа лозунгнууд гүүртэ, фермэнүүдтэ эли газарта үлгөөтэй байдаг. Мүрысөөнэй ябасые харуулһан плакадууд совхозой контородо саг үргэлжэ хадаатай байдаг. Тиимэһээ түсэбөө саг сооһь дүүргэхын түлөө тэмсэл совхозой отделени, фермэ бүхэндэ дэлгэрнэ.

Социалис уялгануудые баталан абалгада парткомой зүгһөө ехэ анхарал хандуулагдадаг юм. Уялгануудые абахынгаа урда тээ хүдэлмэришэн бүхэн, фермэ, отделени бүхэн өөһэдынгөө арга боломжонуудые хаража үзэдэг. Эгээ һүүлдэнь партийна комитедэй, профкомой, дирекциин хабаадалгатайгаар бүхы совхозой абаха уялгын проект зохёогдодог. Проект зохёолгодо отделенинүүдые эрхилэгшэнэр, үйлэдбэриин түрүүшүүл хабаадалсадаг. Бэлэн болгогдоһон проект совхозой хамтын суглаанай үзэмжэдэ табигдадаг байна. Уялгануудые иимэ гуримаар баталан абахада, хүдэлмэришэдэй харюусалгань нилээд дээшэлнэ.

Элдэб мэргэжэлтэдэй дунда мүрысөө дэлгэрүүлгын шухала удха шанартай байһаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Тиимэһээ «Эрхим һаалишан», «Эрхим хонишон», «Эрхим механизатор», «Эрхим комбайнер», «Эрхим шофер» гэхэ мэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэл совхоздомнай дэлгэрэнхэй.

Мүрысөөнэй дүнгүүдые саг сооһь гаргалгада совхозой партком профсоюзай комитедтэй сугтаа зохихо хэмжээ абажа байдаг. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые зүбшэн хэлсэхэеэ, ерээдүйнгөө зорилгонуудые тодорхойлхын тула малшад һарадаа нэгэ дахин суглардаг заншалтай. Мүрысөөндэ шалгарагшад тиимэ суглаан дээрэ дамжуулгын вымпелнүүдээр шагнагдадаг. Һарын түрүүшын арбан хоногой туршада суглархада таатай зохид гэжэ малшад хэлсэнхэй. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые малшадай дунда ингэжэ зүбшэн хэлсэхэ гурим гурбадахи жэлээ үргэлжэлнэ.

Гадна һү һаалиин фермэ бүхэндэ арбан хоног бүри мүрысөөнэй дүн гаргагдажа байдаг.

Үбһэ, тарян хуряалгын үеэр мүрысөөнэй дүн долоон хоног бүри, понедельнигэй үдэрнүүдтэ гаргагдадаг юм. Звено, комбайнер болон бусад мэргэжэлтэдэй ажалай соло дуудалган дээрэ Улаан туг намилзуулагдадаг.

Ажалай түрүүшүүлые урмашуулхын тула совхоздо Хүндэлэлэй дэбтэр бии болгогдонхой.

Мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябагшадые урмашуулхын тула элдэб арга хэрэглэгдэнэ. Моральна урмашуулгын хажуугаар материальна урмашуулга хэрэглэгдэдэг болонхой. Дамжуулгын вымпелнүүдые барюулхын хажуугаар 10 түхэриг мүнгэ, мүн бусадшье шангууд барюулагдадаг байна. Түрүү малшад, механизаторнууд һайн үрэ дүн туйлаһанайнгаа түлөө Москвагай выставкэдэ ошохо, туристическэ аяншалгада ябаха путёвконуудаар шагнагдадаг юм.

Хүдөөгэй ажалшадай коммунис ёһоной үзэл суртал дээшэлүүлхын, хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэл дэлгэрүүлхын тула ниитэполитическэ хүдэлмэри саг үргэлжэ һайжаруулха шухала гэжэ совхозой партийна организаци тоолодог байна. Тиимэһээ фермэ, отара бүхэндэ агитаторнууд томилогдонхой.

Совхозоймнай бүхы хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө эршэ хүсэеэ улам зангидажа, юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ зорилгоор социалис мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байна.

Д. БАДМАДАШИЕВ,
Сэлэнгын совхозой парткомой секретарь.

ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭЙ НҮХЭР

Ачито Аюрович Аюров багшын мэргэжэлтэй хүн бэшэ, харин дээдэ техническэ һургуули дүүргэһэн хүн. Тиимэһээ һаань, тэрэниие «багша, заабаринша» гэжэ нэрлэдэг зон олон. Багшын шанар шэнжэ үйлэдбэри хүтэлбэрилжэ байһан хүн бүхэндэ хэрэгтэйнь мэдээжэ. Энээниие һаань Ачито Аюрович бүри үни, институдта һураха, ниитын даабаринуудые дүүргэжэ ябахадаа ойлгоһон. Харин мүнөө Улаан-Үдын «Электромашина» заводой шудхалгын цехэй механигаар хүдэлмэрилжэ байхадаа, ямар хүтэлбэрилэгшэ болоһоноо гүйсэдөөр харуулжа ябана.

Техническэ талаараа эрдэмтэй аад, хүтэлбэрилхы ямаршье шэнжэ шанаргүй байбал бэрхэтэй даа. Даажа байһан хүнүүдээ зүбөөр хүдэлгэхэ, тэдэниие ходо урагшань уряалжа, дагуулжа ябаха гээшэ хүтэлбэрилэгшэдэ шухала. Олон модон утатай, богонитой, олон хүн һайнтай, муутай гэжэ буряад зон хэр угһаа хэлсэдэг. Харин нэгэ коллектив соо баһал элдэб янзын хүн байдаг юм бэзэ. Заримандаа зааха ёһотой, нүгөөдүүлые захадахашье зэргэтэй. Ачито Аюровичай ажалда алинииньшье дайралдадаг. Хэндэшье хандабал, тэрэ нэгэл зантай. Юрын хүдэлмэришэниье, инженершье хадаа, түрүүшын тоодо тэрэмнай хүн ха юм. Тиимэһээ хүндэ хүн янзаар хандаха, тэрэнэй баяр уйдхар хоёрые адлиханаар хубаалдаха, тэрээниие дунгаха, хэрэгтэй һаань туһалхые А. А. Аюров оролдодог. Хүтэлбэрилжэ байһан хүнүүдэйнгээ хуби заяанай түлөө нэн түрүүн би харюусаха ёһотойб гэжэ тэрэ һайн мэдэдэг.

— Коллектив соогоо хүдэлхэ гэбэл, һанажа байһан һанал бодолоо хүнһөө бү нюу. Сэхэ юумэ сэхэ рүүгаа, үнэн юумэ үнэн руугаа байхадаа һайн агша,—гэжэ нүхэр Аюровай слесарь Александр Исаевта хэлэһыень тэрэ оройшье мартадаггүй. Ажабайдалда элдэб ушар тохёолдодог. Нэгэтэ хүндэшэг үеын ушараад байхада А. Исаевта гараа хэн түрүүлэн һарбайгаа һэм? Хэлсээнгүй, Ачито Аюрович. Үйлэдбэридэ амжалта гансата ерэдэггүй, нилээд лэ оролдолго, шадабари хэрэгтэй гэжэ механик болгоомжотойхоноор аад, ойлгохоор залуу хүбүүндэ хөөрөө һэн.

Аха нүхэрэйнгөө үгын һайханиие Александр ходол дурдадаг. Ачито Аюровичай тиихэдэ гарыем батаар баряагүй һаань, заводһоо үни хада гарашаһан байһан байгааб гэжэ А. Исаев хөөрэдэг.

Харин мүнөө Алекса... «Электромашина» зав... слесарьнүүдэй нэгэн бо... Коммунис ажалай ударни... евай нэрэ заводой Хү... самбарта ёһотой һуури... Ажалай һүүлээр Исаевые... гү, али республиканска ... кэнүүдэй уншалгын зал ... жа болохо юм. Мэргэ... шэлүүлхын тула тэрэ ... хүдөө ажахын институ... ническа факультедтэ ...

Һуралсалдаа ойлгоһо... юумэн тухайгаа Алекс... һаа нүхэдтөө хөөрэдэг за... рэнэй нүхэр Михаил Сте... һал эдэбхитэй, ажал хү... дөө үүсхэл оролдолго үрги... гадаг хүн. Михаил цехэ... дай дружинын начальни... мунис ажалай ударнигай ... дартай. Александр Миха... хоюулан ажалшашье, ... хүнүүд юм. Тиимэһээ т... хүдэлдэг нүхэдынь дура...

Хэрбээ хүбүүдһээ хэн ... һалдаг бэ, эгээл дүты... хэн бэ гэжэ асуугаа ... Ачито Аюрович Аюров ... тагүй харюусаха байха.

О. МЕРКУ...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. А. ... Александр Исаев (баруу ...) Михаил Степанов хоёрто...

Авторай ...

ОЛЗОТОЙ ҺАЛБАРИ

ГАЛУУШАДАЙ АМЖАЛТА

Шубуу үсхэбэрилхэдэ ямар ехэ аша үрэтэйб гэжэ манай республикын олохон ажахын хүтэлбэрилэгшэд ойлгодог болоо. Тиигэжэ һүүлэй жэлнүүдтэ галуу, нугаһа, тахяа олоор үсхэбэрилхэ гэжэ ажахынуудай мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд эрмэлзэжэ эхилээ.

Энээниие Мухар-Шэбэрэй аймагай ажахынуудай байдал дээрэһээ элеэр харахаар. Илангаяа галуу үсхэбэрилхэ шэглэлтэй «Забайкалец» совхоздо энэ талаар нилээд амжалта туйлагдаа.

Энэ жэлэй эхеэр түс совхозой шубуушад 100 мянга гаран галуунай дальбараа инкубаторһаа абажа, гарза хоролто барагтайгаар дэгжээһэн байна. Энээнэй ашаар совхозой шубуушад байгша ондо гүрэндөө 2600 центнер галуунай мяха тушааха аргатай болоо.

Таба-зургаа һарын туршада эды шэнээн ехэ мяха хаанаһаа абажа болохо гээшэб? Хэрбээ эды шэнээн үхэрэй мяха абаха гээ һаа, адагынь 660 сар тушааха хэрэгтэй. Али хони худалдаха болоо һаа, адагынь 6500 толгой тушааха болоно. Теэд эды олон үхэр, хони 5—6 һарын туршада томо болгожорхихогүй ха юмши. Энэ талаһааньшье харабал, мяха абалгые түргөөр дээшэлүүлхэ гэбэл, шубуу олоор үсхэбэрилхэ юм.

Һаяхан энэ совхоздо хүрэжэ, тэндэхи Наталья Нестеровна Евдокимовагай даадаг галуунай фермын ажалтай танилсаһан байнаб. Эндэ 12 эхэнэр гурбан халаан болоно ажаллададаг гуримтай. «Түс фермэ дээрэ энэ жэл 24 мянга гаран дальбараа дэржээгдэжэ, 850 гаран центнер мяхан гүрэндэ тушаагдаа».

— Галуунай дальбараа арба хоноторoo ехэ үнжэгэн, өөдэгүй байдаг, — гээд шубуушан Домна Васильевна Калашникова хэлэбэ. —Тэрэнһээ хойшо гараал һаа, юумэндэ дабагдахаяа болидог.

Тиимэһээ эндэхи галуушад инкубаторта гараһаар сүүдхэ болоно ядажа байһан дальбараануудые тушаажа абаад, тэдэнээ наринаар харууһалдаг байна. Нялха дальбараануудта гол түлэб үндэгэ, һагшадаһа, холимол тэжээл, гашалһан һү бага багаар үгтэдэг. 15—20 хоноxолоорнь загаһанай мяха тээрмэдэжэ үгэдэг дүршэлтэй. Нялха дальбараануудые хүйтэ абхуулхагүй, бэе бэеэ дарахагүйгөөр дулаан, 25—28 градус халуун байрада байлгадаг.

Дальбараануудай үбшэлхэеэ һанабалнь, эдеэндэнь эм холилсодог, загаһанай тоһо уулгадаг байна. Арба гаран хонохотойнь сасуу сүүдхэдэ 3-4 удаа эдеэлүүлдэг гуримтай.

Зундаа галуунуудаа таримал ногоон дээгүүр бэлшээдэг болонхой. Энэ ехэ аша үрэтэй байшоо.

— Галуунай дальбараа дэгжээдэг байрамнай уйтан, муу, мүнөө сагай эрилтэдэ таарангүй. Энэл шалтагаанһаа болоно нилээд олон дальбараа гарзалһан байха юм. Саашадаа электрын хүсөөр дулаасуулдаг һайн байра түхеэрхэ юм бэзэ,—гэжэ галуушан Лукерья Ананина мэдүүлбэ.

Үнэхөөр галуу олоор үсхэбэрилхэ шэглэлтэй түсхай совхоз байгуулагдаһан хадаа, эдэ бүгэдэ гуримшуулагдаха байһаниинь элитэ. Шэнэ табан жэлэй эсэстэ түс ор... совхоз жэлдээ 4500 цен... гүрэндэ тушаадаг боло... тай.

Совхозой шубуушад то... та үүлтэрэй галуунуудые ... руурха гэжэ оролдоно. ... жэлэй урда тээ Горьковс... рэй хэдэхэн галуу асара... дэнь туд бүридөө 10 ки... һаа дээшэ татадаг. Мү... мяхалиг үүлтэрэй га... 1400 гаран болонхой. С... эдэнэй тоо жэл бүри ол... лагдаха юм. Шэнэ табан ... галуу үсхэбэрилхэ томо ... нууд — комплекс эндэ б... хээр хараалагданхай.

А. БОР...

МАНАЙ фотокорре... С. Балдуевай буулгаһ... дээрэ ажахын түрүү галуу... керья Ананина Домна В... кова хоёрые харанат. Эд... най жэл бүхэндэ галууна... мяха гүрэндэ тушааха... уялгаяа саг болзортонь ... горитой амжалта туйлад... Мүнөөшье түрүү галуу... лэнгээ түсэб сум б... оролдоно.

МҮРЫСӨӨНДЭ АНХАРХА

КПСС-эй ЦК-гай һаяхан абаһан «Социалис мүрысөө саашадаа улам һайнаар эмхидхэхэ тухай», мүн «Ажалшадай экономическа һуралсал һайжаруулха тухай» тогтоолнуудые аймгай совхозуудай партийна организацинуудта гүнзэгыгөөр шудална, зүбшэн хэлсэнэ.

Һаяшаг Хэжэнгын совхозой управлениин партийна эхин организацида суглаан болоно, социалис мүрысөө эмхидхэхэ, хүтэлбэрилхэ хэрэг һайжаруулха тушаа ехэ хөөрэлдөөн болобо. Профсоюзай рабочкомой түрүүлэгшэ А. Очиров элидхэл хээ.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн нүхэд социалис мүрысөө эмхидхэлгэдэ бии байһан дутагдалнуудые элирүүлжэ, саашадаа коммунис ажалай түлөө хүдэлөөе улам үргэдхэхэ, совхозой үйлэдбэридэ шэнэ юумэнүүдые, түрүү дүй дүршэл, онол арганнуудые нэбтэрүүлхэ, мүрысөөндэ хабаадагшадые моральна болон материальна талаарнь зүбөөр урмашуулха, абаһан социалис уялгануудаа дүүргэхэ арга боломжо тэдэнэртэ хангаха асуудалнуудта тогтобо.

П. УГРЮМОВ.

ҺАНАҺАНДАА ХҮРЭХЭБДИ

Манай Бэшүүрэй совхоздо гүрэндэ 4600 центнер мяха тушааха мүнөө жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ урагшатай һайн ябажа байна. Һаянай мэдээгээр, манай ажахы 3 мянга гаран центнер һайн шанартай мяха гүрэндэ тушаагаад байна. Мүнөө үедэ мяханай комбинадта тушаагдаха 2800 хонидой мянга гараниинь ябуулагданхай. Байгша һарын дүүрэтэр үлэгшэ 1800 хонидые тушааха зорилготойбди. Тушаагдажа байһан хониднай ямар зэргээр абтанаб гээд хаража үзэе.

Хонишон Иосиф Фёдорович Белых арба гаран жэлэй туршада мал ажалда хүдэлһэн дүршэл ехэтэй зоной нэгэн юм. Мүнөө зундаа Иосиф Фёдорович гүрэндэ тушаагдаха 600 гаран хонидые хараһан байна. Энэ нүхэрнай даажа абаһан ажалдаа оролдосотойгоор хандадаг гээшэ гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Харууһалжа байһан хонидоо үглөөнэй бүрүүлһээ эхилжэ адуулдаг, үдын халуунда бургааһа шугын һүүдэртэ тиирүүлдэг, тиигээд үдэшэ орой адуулдаг заншалтай хүн юм. Оролдосотой ажалынь дэмы хосороогүй ха юм даа. Иосиф Фёдоровичой хонин бүхэн ... килограммһаа дээшэ болоһон байна.

Ажахымнай хүдэлмэришэд дүрбэдэхи кварталда 200 ... луу мал гүрэндэ тушааха зорилготой. Мүнөө тэдэнээ ... пунктда эдеэлүүлжэ байна. Малшаднай хараалһан түсэбһ... 500 центнер мяха гүрэндэ тушааха зорилготой ажаллана. Ок... революциин хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ ... най хам оронхой. Совет социалис гүрэнэй тогтоһоор 54-д... нэрэтэй солотойгоор угахын тулада ажахымнай малшад ... хүдэлжэ байна.

Д. ГОМ...

Бэшүүрэй аймаг.

БАЙГАЛ ДАЛАЙН БАЯЛИГЫЕ—Э...

Ороной зүүн районуудай байгаалиин баялигуудые саашадань түргөөр ашаглаха, мүн экономическа арга боломжыень бүри ехэ болгохо хэрэгые КПСС-эй XXIV съезд шухала зорилго болгожо табиһан байна. СССР-эй арадай ажахые 1971—1975 онуудта хүгжөөхэ табан жэлэй түсэб тушаа Директивэнүүд үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хубаарилан байгуулха тодорхой зорилго табяа. Эдэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ Байгал далай шадархи байгаалиин баялигые ашаглалга ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Байгал — бүмбэрсэг дэлхэйн асари ехэ нуурнуудай нэгэн. Байгалай уһан 23,6 мянган кубическа километр болодог, дэлхэйн газар дээрэхи дабһагүй уһанай 20 шахуу процентнь юм, арюун сэбэрэйнгээ талаар тэрээнтэй сасуулха нуур үгы.

Байгалай ургамал, ан амитад олон янзын — 1200-һаа олон түрэлэй амитанай аймаг, 600 шахуу түрэлэй ургамалнууд. 75 шахуу эндэхи түрэлэй амитад ондоо нуурнуудта байдаггүй. Эндэ 50 янзын загаһан амидардаг, тэдэнэй олыень олзоборилон баридаг юм.

Байгал шадар минеральна малтамалнуудай горитой ехэ нөөсэ, электрын элшэ хүсэ абаха һайн арга боломжо бии, Байгалые тойрон асари ехэ талмайе эзэлдэг модон онсо ехэ баялиг болоно. Энэ баялигые хэрэглэдэг ой модоной, модо болбосоруулгын, целлюлоз-саарһанай промышленность хүгжэнэ. Мүн үнгэтэ металлурги, машина бүтээлгэ, химиин продукци, барилгын материал үйлэдбэрилгэ бага бэшэ удха шанартай.

Далайн онсо өөрсэ илгаань, тэрэ шадархи гоё һайхан байгаали тэдээндэ гамтайгаар, наринаар хандаха эрилтэ табина. Тиимэл дээрэһээнь КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет Байгал шадархи байгаалиин баялигуудые нарин нягтаар ашаглаха, гамнаха тушаа бүри ехэ анхарал хандуулна.

1969 оной январьда СССР-эй Министрнүүдэй Совет тогтоол абажа, Байгалые тойруулан уһа хамгаалха түсхай зоно байгуулаа юм. Тиигэжэ эндэхи байгаалиин баялиг ашаглаха тухай түсхай гурим тогтоогоо, энэ шадархи ой модо зүбөөр хэрэглэхэ хэмжээнүүд хараалагдаһан, мүн гол горхонуудай оёорые модо шулуунһаа сэбэрлэхэ, далайн ба далайда ородог мүрэнүүдэй загаһанай нөөсые хамгаалха, һэргээн баяжуулха даабари тогтоогдоһон байгаа. Мүн Байгалай целлюлозой заводой, Сэлэнгын целлюлозой-картоной комбинадай хэрэглэһэн уһые сэбэрлэхэ барилгые түгэсхэхэ болзор гаргагдаа һэн.

Абтаһан эдэ шиидхэбэринүүд эндэхи байгаалиин баялигые хамгаалха, эзэн ёһоор ашаглаха хэрэгтэ хабаатай бүхы асуудалнуудта тодорхой харюу үгэһэн юм. Зүгөөр зарим министерствэнүүд, зургаанууд, нютагай зарим хүтэлбэрилэгшэд эдэ шиидхэбэринүүдые хангалтагүйгөөр дүүргэнэ.

Элитэ ехэ эрдэмтэдые, мэргэжэлтэдые, мүн хэдэ хэдэн министерствэнүүд болон зургаануудай, партийна, ажахын хүтэлбэрилэгшэд болон харюусалгата хүдэлмэрилэгшэдые нэгэдүүлһэн түсхай комисси хүдэлөө. Энэ комиссиин хүдэлмэриин дүнгүүдые үндэһэ болгон, КПСС-эй Центральна комитет, СССР-эй Министрнүүдэй Совет һаяхан Байгал тушаа асуудалнуудые дахин хаража үзөө. Тиигэжэ КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1971 оной июлиин 16-най тогтоол абтаа һэн. Энэ тогтоолой ёһоор, Байгал далай шадархи байгаалиин баялигые ашаглатайгаар хэрэглэхэ, һэргээн байгуулха нэмэлтэ хэмжээнүүд хараалагдаа, энэ экономическа районой ой модоной нөөсые улам ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ тухай тэмдэглэгдээ.

Мүнөө эндэ жэл соо 8,2 миллион кубометр модон бэлдэгдэдэг байна. Харин тиихэдэнь ой модоной жэлэй туршада урган нэмэхэнь 17 миллиондоо ехэ кубометр болоно. Модон ушөөл бага хэмжээгээр бэлэдхэгдэдэг байһаниинь энээнһээ харагдана. Тиигэжэ ехэ хэмжээнэй модон үмхиржэ һалана. Нуур тойрон намаг болоно, уһан муухай болгогдоно. Тиимэ дээрэһээ энэ райондо модо бэлэдхэлэй, модо болбосоруулгын хэмжээе ехэ болгохо хэрэгтэй. Ургажа байһан модые хамгаалхын, модо тарижа, ой модоной нөөсые һэргээн байгуулхын тула модо отолхо талаар тогтоогдоһон гуримые наринаар сахиха шухала.

Модо бэлэдхэхэ, зөөхэ арга дүрэ горитойхоноор һайжаруулагдаха. Модо отолхо, зөөхэ юрын арга газарай хүрьһэ гэмтээнэ. Энээниие ушаруулхагүйн тула һүүлэй үедэ леспромхозуудта моортэй тракторнуудаар, модо үргэжэ шэрэхэ түсхай түхеэрэлгэнүүдээр модон зөөгдэнэ, бэлэдхэгдэнэ. Модо отолхо технологи һайжаруулагдана.

Модо уһаар олон жэлэй туршада урадхуулжа, гол горходые, Байгал далайе муухай болгодог байгаа. Һүүлэй жэлнүүдэй туршада Байгал далайда ородог мүрэнүүдээр модо урадхуулха ябадал эрид хорожо, ойрын жэлнүүдтэ болюулагдаха байна. Иимэ зорилгоор Баргажан, Турка, Итанца, Үдэ голнуудые зүбшан 100 шахуу километр ута харгы баригдажа, 1970 ондо бэлэдхэгдэдэг модоной хахадынь энэ харгыгаар зөөгдэһэн байна. Гол горхонуудай эрье, һабануудые модо шулуунһаа сэбэрлэхын тула түсхай отрядууд байгуулагдажа, 150 мянган кубометрһээ дээшэ модон суглуулагданхай. Байгал далайгаар модо гэшүүһэтэйнь томо багса болгогдожо таллуулагдана. Энээнэй ашаар модон гээгдэхээ, хаягдахаяа болёо, мүн модоной холтоһоор уһан гэмтээгдэхэсэ болинхой.

Зүгөөр модо бэлэдхэхэ түрүү технологи, модо зөөхэ түрүү арга хэрэглэлгэ хараалагдаһан болзорһоо гээгдэжэ байна. КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ энээн тушаа онсо анхарал хандуулагдажа, модо бэлэдхэл эмхидхэлгэдэ зохисотой гурим байгуулхыень министерствэнүүд, зургаануудта дурадхагдаа.

Саашадаа ороной түб районуудта болбосоруулагдаагүй модон эльгээгдэхэсэ болигдохо. Тиимэһээ байра дээрэнь модо отолдог, модо болбосоруулдаг, целлюлозой-саарһанай предприятинуудта модые хэрэглэхээр бухы талаһаань бэлэн болгохо хэрэгтэй. Иимэ шэглэлтэй томо түрүүшын предприятинууд гэбэл, хүдэлжэ байһан Байгалай целлюлозой завод, баригдажа байһан Сэлэнгын целлюлозой-картоной комбинат болоно. Энэ завод — целлюлозые тон хатуу шанартай болгон болбосоруулдаг гансал завод юм. Тэрэ заводой продукци авиационно, автомобильна промышленностьда ехэ хэрэгтэй. Целлюлозые үйлэдбэрилгэ уһанай сэбэр, хододоо нэгэ янзын байха эрилтэ табидаг, тиимэ дээрэһээ энэ завод Байгал дээрэ баригдаһан юм. Имагтал Байгалай уһан целлюлозые үйлэдбэрилгэдэ тааруу байгаа.

Гэхэ зуура Байгалай эрьедэ энэ заводые барилга промышленна уһые сэбэрлэхэ орёо зорилго шиидхэхэ эрилтэ табяа. Үйлэдбэриһөө гараһан уһан Байгалай уһые муудуулха, эндэхи ургамалай, ан амитадай ажамидаралда ямаршье хоро хүргэхэ ёһогүй. Энээниие хараадаа ... сэбэрлэхэ эгээн һайн түхеэ... риха проект табигдажа, мүн ... нэй барилга дүүргэгдэжэ ... Тэрэ барилга биологическа, ... скэ, механическа талаарнь ... бэрлэхэ ба үйлэдбэриһөө ... уһые нуур руу урадху... урид аэраци гараха, шүүгд... на. Гадна сульфидууд, фено... химическэ бусад хорото ... тэй уһан нуур руу табиг... харин усадхагдаха юм.

Олон жэлэй научна ш... харуулһанай ёһоор, Байгал... люлозой заводой хэрэглэһэн ... ленна уһан сэбэрлэлгын түх... нүүдээр дамжан гараад, ет... гыдэ адхагдахадаа, нуурай ... ба ан амитадта хорогүй боло...

Байгалай целлюлозой завод... ондо үгтэһэн заабарие дү... болгонгүй, уһа сэбэрлэхэ ... нуудай дүүргэгдээгүй байһа... лалгада үгтөө һэн. Энээнэй ... лон — технологическа гто... шалгын үедэ нуур руу ... бэрлэгдээгүй уһан адхагдаһ... гаа. Түрүүшын сагта далай... муухай болгоһон зарим уһ...

И. БРЕЖНЕВЭЙ ФРАНЦИИН елевиденеэр хэлэһэн үгэ

(Үргэлжэл. Эхиниинь 1-дэхи нюурта).

...нэр олон һургуулинуудые, ...галай бусад зургаануудые, ...дэй саад болон яслинуудые, ...ри болон амаралтын байгуулалнуудые, медицинскэ эмхи зургаануудые, спортивна барилганууд ...ноор бодхоонобди. Эдэ бүгэ ...совет хүнүүд оройдоо түлөөр гү, али эгээн бага түлбэритөөр хэрэглэдэг юм.

...нэр гэр байра илангаяа ...баринабди. Үнгэрһэн табан ...туршада Советскэ Союзда ...түхеэрэлгэтэй 11 миллион ...ниишэ гэр байра баригдаа. ...манайда гэр байра түлөөр ...рөөр үгтэдэг, тиигээд байгуулгын коммунальна туһаламжын ..., газ, дулаасуулга, халуун ...хуби дунда зэргээр нэгэ бүлын ...бүхы гаргашын 4 процент...

...ай байгуулжа байһан обще... дотор бүхы арад ехэ эрдэм..., культурна ажабайдалаар баялигтай байха ёһотой. ...нэ табан жэлэй туршада бидэнэй орон дотороо бүгэдэ ниитын ... эрдэмтэй болохо хэрэгые ...эмнай. СССР-тэ мүнөө ...а олон дээдэ һургуулинууд ...дэнэй тоо саг үргэлжэ ургажа байдаг. Һургуулинуудта, университедүүдтэ, бусад дээдэ һургуулинуудта, техникумүүдтэ, учи...удта, мэргэжэлээ дээшэлүүлэхэ курсануудта 80 миллион ...эхэ гү, али ороной хүн зоной гурбанай нэгэ хубинь һуража ...к. Һуралсал хаанашье түлбэригүй. Зүгөөр манай ажал хэдэй асари ехэ байһан дээрэ бүхы мэргэжэлэй хүдэлмэришэдөөл дуталдаһаар юм.

...оо хоёр миллионһоо олон ... һурагшад. студентнүүд ...уз хэлэ шудална гэжэ, ха... танда хэлэхэ хүсэлтэйб. ...засагай жэлнүүдэй үедэ ... олон национальна гүрэн ...француз уран зохёолшодой, ... ухаатанай, политическэ ...ябуулагшадай 250 миллион ...ном 54 хэлэн дээрэ хэблэгдэһэн баримта манайда француз ...урада анхарал хандуулагдажа ...хэлэжэ үгэнэ.

...ндэтэ шагнагшад! Экономи... ургалта, арад зоной баян дэл..., ...олбосон байдалай дэбжэлтэ ...олониитын бүхы ажабайдал ... бүри эдэбхитэй болохо, ... демократиие саашадань ... ябадалтай нягта холбоотойгоор бэелүүлэгдэнэ. Энэмнай ...ушар удхатайб гэхэдэ, ороной ниитын бүхы хэрэгүүдые ...далгада үргэн олон ажалшад улам эдэбхитэйгээр хабаадалсажа болоһые гэршэлнэ.

...хабаадалга түбхын түрүүн ...дээр—бүхы орон доторхи ... засагай һунгагдамал зур... дамжуулан, дороһоо ...үрэтэр хангагдадаг. Мүнөө Соведүүдтэ хоёр миллион ... депутадууд һунгагданхай, ... хүдэлмэридэ үшөө 25 ... эдэбхитэйгээр туһалжа байна, хэлэбэлнь, Соведүүдэй ...рийн али тухай ехэ дэлисэнинь танда ойлгосотой ...бээ. Соведүүдэй депута... һунгагшадтаяа нягта холбоотой, захяа заабаринуудые ...хэрбээ тэдэниинь дүүргэхэгүй, дуудагдан бусаагдажа, ...мандатһаа хасагдаха болохо юм. Соведүүдэй ...ба түлөөлэлгэнь һүүлэй ...үргэдхэгдэнхэй.

...ороной бүхы ажабайдал ... нүлөөлдэг. Советскэ Союз ... бүриин 640 газетэ 80 ... миллион хэһэг тиражтай ... хэблэгдэн гарана. Тусхай ...тэй журналистнуудһаа ..., мүн һайн дураараа хабаада... ... зуугаад мянган корреспондентнүүд — хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигентнэр газетэнүүдтэ бэшэдэг байна. Эгээн элдэб янзын асуудалнуудаар ажалшадай эльгээһэн олон мянган бэшэгүүд газетэнүүдэй редакцинуудта үдэр бүри ородог, анхаралтайгаар харагдадаг юм. Эдэ бүгэдэнь олониитын һанал бодолые бүрин элирхэйлэн бэелүүлхэ арга совет хэблэлдэ олгоно.

Профсоюзууд хадаа манай ниитын ажабайдалда ехэхэн үүргэ дүүргэдэг эмхи болоно. Профсоюзууд мүнөө 93 миллион үлүүтэй ажалшадые нэгэдхэнэ, ехэ бюджедтэй, үйлэдбэриин, ажалшадай эрхэ хамгаалгын, тэдэнэй амаралта, элүүр энхэ байдал, соёл болбосоролой хүгжэлтэ хангалгын талаар үргэн ехэ эрхэтэй. Манайда ниитын ондоошье олон эмхинүүд бии. Общественные хүтэлбэрилгын хэрэгтэ үргэн олон зоной хабаадалга үдэр бүри улам эдэбхитэй, бүри гүнзэгы удха шэнжэтэй боложо байнхай. Энээгээрээ омогорхонобди. энэ хэрэгтэ бүхы аргаар туһа хүргэхэбди.

Хүндэтэ ханинар! Манай амжалтанууд тухай хэлэхэдээ (энээгээрээ баясадагнай элитэ) хамаг юумэмнай хүсэһэн ёһоор бүтэдэг, ямаршье бэрхэшээлнүүд, дутуу дунданууд манда үгы гэжэ ойлгуулхые огто хүсэнэгүйб. Тиимэ бэшэ. Шиидхэхын тула саг үргэлжын анхарал хандуулагдаха зэргэтэй олохон орёо асуудалнууд манайда бии. Тэдэниие шиидхэхэ хэрэгтэ арад зоной эршэ зориг, ороной баялигые элсүүлэн гулидхахын тула манай парти тэдэ асуудалнуудые хаһа саг соонь зүбөөр тодорхойлхо гэжэ оролдодог байна. Манай оронииие бүхы дээрэнь абажа үзэбэл, зохёон байгуулхы амгалан ажалай аятай оршон байдал дэлгэрэнхэй, тиимэһээ ерээдүйнгөө хэрэгүүд тээшэ этигэлтэйгээр харанабди.

Герман фашизмын үүдхэһэн дайнай болоогүй һаань, туйлалтануудnай һураггүй ехэ, бэрхэшээлнүүднай бага байха һэн. Энэ дайн совет бүлэ бүхэндэ уйдхар гашуудал ушаруулһан байгаа. Энэ дайнда 20 миллион үлүүтэй совет хүнүүд ами наһаяа алдаһан юм. Ороной национальна баялигуудай гурбанай нэгэн шахуунь үгы хэгдэһэн юм. 70 мянга үлүүтэй хото городууд ба хүдөө тосхонууд һандаргагдаһан, үнэһэн тоборог болгогдоһон—тус дайн совет газар дайдада иимэл юумэ тохёолдуулһан байна. Тус дайнай талаар манай союзник байһан, өөрөөшье дайнай хэсүү гэмтэл хохидолнуудые, тэрэ тоодо фашис эзэмдэлгэ гээшые үзэһэн, хэдэн зуугаад мянган хүбүүд, басагадаа алдаһан францууз арад дайн тухай дурдахада, манай домогто мэдэрэлые бэлэхэнээр ойлгохо байха. Тиимэл ушарһаа манай парти, манай ороной правительство, арад зон дайнай уршагта хохидолой дабтагдахагүйн тула шухала бүхы юумэ хэхэ уялгатайбди гэжэ тоолодог. Манай ороной гадаадын политика энэл хэрэгтэ зорюулагдана. Гадаадымнай политикын гол ёһонуудые Совет гүрэнэй үндэһэ һуури табигша В. И. Ленин тодорхойлһон юм, эдэ гол ёһонуудта үнэн байнабди. Аха дүү социалис оронуудтай, амгалан тайбан ажаһуухые хүсэдэг бүхы гүрэнүүдтэй холбоо барисаагаа бэхижүүлнэбди, хани харилсаагаа улам хүгжөөнэбди, ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй эб найрамдалтай, алишье таладаа ашагтай, тэгшэ эрхэтэ харилсаа холбоотой байха политика баримталан бэелүүлнэбди. Индохитадта, Дүтын Зүүн зүгтэ эзэрхэг түримхэйшүүлэй үүдхэһэн дайн байлдаанай аюултай гуламтануудые дары усадхаха хэрэгтэ туһа хүргэхын тула манһаа дулдыдаха хамаг юумэ хэнэбди. Эзэрхэг түримхэйшүүлэй, тэрэшэлэн арадуудай бээ дааһан, сүлөөтэ байдалда дурагүйшүүлэй ябуулганууд ба түсэбүүдыень таһалдуулхые эрмэлзэнэбди. Колониальна дулдыданги байдалһаа сүлөөрөөд, шэнэ, сүлөөтэ байдал зохёон байгуулхые хүсэгшэдтэ туһалнабди. Үрдилдэн зэбсэглэлгын хоро, хохидолто ябуулгые болюулгаха гэжэ оролдонобди, ядерна зэбсэг хорихо ба усадхахын түлөө, хоорондоо харша сэрэгэй бүлэглэлнүүдые бүхы гүрэнүүдэй эб этэ, тэгшэ эрхэтэ харилсаа холбоогоор һэлгэхын түлөө тэмсэнэбди. Амгалан байдалай совет түсэб гэжэ олохон оронуудта нэрлэгдэһэн программые манай партиин XXIV съезд дээрээ хараалһыень таанар мэдэнэ ёһотойт. Манай парти, Советскэ правительство энэ программаяа бодото дээрэнь бэелүүлэн, һүүлэй хахад жэл соо хэдэн олон тодорхой дурадхалнуудые оруулаа. Ядерна зэбсэгтэй табан гүрэнэй конференци, бүү зэбсэг хуряалгаар бүхэдэлхэйн конференци зарлаха уряатайгаар хандаһан, түб Европодохи зэбсэгтэ хүсэнүүд ба зэбсэгүүдые хороохо асуудал зүбшэн хэлсэе гэжэ дурадхаһан байнабди. Советскэ Союз уласхоорондын түгшүүрил һуларуулхын тула шухала, Баруун Берлиндэ хабаатай асуудалаар хэлсээ баталха хэрэгтэ Францитай хамта хубитаяа эдэбхитэйгээр оруулжа байна. Европын бүхы гүрэнүүдэй зүблөө зарлахын түлөө шууд тэмсэнэбди. Энэмнай Европын бүхы арадуудай бата бэхи эб найрамдал ба аюулгүй байдал хангаха замдахи шухала шата болохо ёһотой. СССР гүрэн энэ ба бусад олон асуудалнуудаар Францийн зүгһөө ойлгогдодог ба дэмжэгдэдэг байһандаа баяртай.

Европые онсо удха шанартайда тоолонобди. Эртэ урдын ба алдарта түүхэтэй 30 гаран гүрэн эндэ, Европодо оршодог юм. Эндэ экономическа угаа ехэ хүсэн сугларанхай, эрдэм ба соёл ехээр хүгжэнхэй байна. Гэхэтэй хамта Европо гээшэ урда тээнь олон дайнай үүдхэгдэһэн газар болоно. Эндэ гүрэнүүд тогтоогдон байгуулагдаһан ба задаран һалаһан, бүхэли империнүүд бии болоһон ба һандарһан байха юм. Тэрэшэлэн һүүлэй дайнда фашизмын зэрлиг муухай аашанууд угаа олон зоной гэмтэл хосорол, хэдэн миллион хүнүүдэй эрэмдэг болоһон ябадал, хото городууд ба хүдөө тосхонуудай һандарал, соёлой сэгнэшэгүй дурасхаалта зүйлнүүдэй һандаралга тохёолдуулаа.

Дайнай дүүрэһэнһээ хойшо 26 жэл үнгэрбэ. Европын гүрэнүүдэй хоорондын харилсаанда заналтын ба хүсэ хэрэглэлгын тохёолдохогүйн тула, гүрэн бүхэнэй сүлөөтэ байдалай, хилэнүүдэйнь бүтэн бүрин байлгын хүндэлэгдэхын тула Европо одоошье үнэхөөр амгалан тайбан болоһой гэжэ хүсэнэбди. Бээ бэедээ зүрин зогсоһон сэрэгүүдэй хороогдохые хүсэнэбди, соёлой ба техническэ харилсаа холбооной, али али талада ашагтай худалдаа наймаанай хүгжөөгдэхые хүсэнэбди. Совет хүнүүд иимэл хүсэлэнтэй байна, оролдолго хүсэлэлгэнүүдээ иимэл юумэндэ зорюулнабди.

Франциин бээ дааһан гадаадын политика, бүхэдэлхэйн амгалан байдал хангаха хэрэгтэ тэрэнэй оруулһан тодорхой хубитань манай орон дотор ехээр талархагдадаг, бэлиг түгэс, сүлөөдэ дуратай францууз арадта совет хүнүүдэй хани барисаанай үниинэй ба гүн гүнзэгы мэдэрэлые улам бэхижүүлхэ ябадалда туһа хүргэнэ.

Маанадые хани халуунаар, хүндэмүүшээр угтаһан, манай орондо хани барисаанай ба талархалгын мэдэрэлтэйгээр хандадаг Президент Помпидуда, Франциин правительствада, бүхы хүнүүдтэ энэ ушараар дашарамдуулан үшөө дахин баясхалан хүргэнэб. Хүндэтэ ханинар, таанад бүгэдын, амжалтатай, элүүр энхэ байхыетнай хүсэнэб. Танай бүлэнэртэ энхэ тайбан байдал, зол жаргал хүсэнэб. Анхаралтайгаар шагнаһанайтнай түлөө баяр хүргэнэб.

Л. И. Брежнев „Рено" заводой хүдэлмэришэдтэ айлшалба

ПАРИЖ. (ТАСС-ай тусхай корр.) Париж шадар байдаг «Рено» заводой хүдэлмэришэд КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Л. И. Брежневые октябриин 29-дэ халуунаар, хүндэмүүшэ ёһоор угтан абаба. Л. И. Брежневтэй хамта Франци ерэһэн совет тушаалта нюурнууд мүн лэ заводой хүдэлмэришэдэй айлшан болоо.

Л. И. Брежневтэй хамта Франциин промышленна болон научна хүгжэлтын министр Ф-К. Ортоли гэгшэ ябалсаа.

«Рено» заводуудай захиргаанай генеральна директор П. Дрейфус, дирекциин бусад түлөөлэгшэд, мэдээжэ мэргэжэлтэдынь Л. И. Брежневые предприятиингаа оршондо угтаба.

«Рено» заводой хүдэлмэришэд Леонид Ильич Брежневые халуун альга ташалгаар, нүхэр ёһоной амаршалгануудаар, хүдэлмэришэ гарнуудаараа гарынь шанга адхан угтаа.

«Рено» заводуудай дэргэдэхи ВКТ-гай профсоюзна бюрогой гэшүүн Бернар Морель гэгшэ Л. И. Брежневтэ дүтэлэн ошобо, «Рено» заводуудай ажалшад КПСС-эй Генеральна секретарьта үнэн зүрхэнһөө «Манайда һайн айлшалагты!» гэжэ хэлэхыемни даалгаа юм, тэдэнэй нэрэһээ совет хүдэлмэришэдтэ, бүхы совет арадта халуун амаршалга дамжуулхыетнай гуйнаб гэбэ.

Хүдэлмэришэдэй түлөөлэгшэдтэ Л. И. Брежнев халуун баясхалан хүргөөд, Б. Морель гэгшээр дамжуулан «Реногой» хүдэлмэришэдтэ Советскэ Союзай ажалшадай үмэнэһөө үнэн зүрхэнэй амаршалга хүргэхэ байһандаа зол жаргалтайб гэжэ нэмэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь автомашина бүтээлгын үйлэдбэриин технологическа процесстэй тодорхойгоор танилсаба.

Л. И. Брежнев конвейернэ линиинүүдэй хажуугаар ябажа, хүдэлмэришэдтэй хөөрэлдэбэ. «Амжалтатай һайн айлшалагты!», «Советскэ Союз мандаха болтогой!» — гэһэн амаршалгын үреэл үгэнүүдээр хүдэлмэришэд тэрэниие хаа хаанагүй угтаа.

Заводые хараһанайнгаа һүүлдэ Л. И. Брежнев хүндэтэ айлшадай дэбтэртэ гараа табяад, «Реногой» хүдэлмэришэдтэ сугларагшадай альга ташалган доро СССР-эй Арадай уран зурааша Е. Вучетич гэгшын бронзоор бүтээһэн «Эритэ мэсые анзаһан болгон дабтая» гэһэн скульптурна зураг бэлэг болгон үгэбэ.

Париж шадарай Флене хотодохи «Рено» заводой хүдэлмэришэдтэй болоһон уулзалга Франциин арадай Советскэ Союзай арадта хани халуунаар, үнэн зүрхэнһөө хандадагые үшөө дахин гэршэлбэ.

СССР-эй ПОСОЛЬСТВОДО САЙЛАЛГА БОЛОБО

...РИЖ. (ТАСС-ай тусхай ...) КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно ...эй Президиумэй гэшүүн ... Брежневэй албанай хэрэгээр ...да айлшалжа байһантай ...дуулан, СССР-һээ Франциин ...дахи элшэн сайд П. А. Аб..., совет посольствын бай... октябриин 29-дэ сайлалга

Франциин талаһаа Франциин премьер-министр Ж. Шабан-Дельмас, правительствын гэшүүд, парламентаринар, наука болон культурын ажал ябуулагшад, Парижай олониитын түлөөлэгшэд байгаа.

Л. И. Брежневтэй Франци ерэһэн совет тушаалта нюурнууд сайлалга дээрэ байгаа.

Сайлалга халуун хани барисаанай оршон байдалда үнгэрөө.

БУРЯАДАЙ ЖУРНАЛИСТНУУДАЙ V СЪЕЗД

ГҮНЗЭГЫ УДХАТАЙГААР, ОЛОНДО ОЙЛГОСОТОЙГООР

Буряадай республикын предприяти, колхоз ба совхозуудай, эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд бүхы совет арадтаяа хамта КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө үсэд шангаар тэмсэжэ байна. Тэдэнэй энэ тэмсэлые республика дотор гарадаг газетэ, радио болон телевидени һайнаар харуулжа, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ, хүсэ шадалыень үйлэдбэридэ гүйсэд элсүүлхэ талаар тон ехэ үүргэ дүүргэнэ. Мүнөө Буряад орондо республиканска 3, аймагай 19, олон тиражтай барлагдамал хэдэн газетэ, «Байгал» журнал, «Агитаторай блокнот» хэблэгдэн гарана. Жэл бүри 1 миллион шахуу хэһэг тиражтайгаар гарадаг болонхой.

Республикын газетэнүүд, радио болон телевиденидэ олон тоото журналистнууд ажалладаг. Тэдэнэй 185 хүниинь СССР-эй Журналистнуудай холбооной гэшүүн юм. Буряадай республикада журналистнуудай холбооной эхин 17 эмхи, тэрэ тоодо аймагуудта 10 эмхи байгуулагданхай. Газетэ, радио ба телевидениин хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэл шадабари дээшэлнэ. Республикын Журналистнуудай холбооной үүсхэлээр аймагай газетэнүүдэй редакторнуудай семинар хоёр дахин Москвада үнгэргэгдөө. Мүн тэдэнэр бултадаа Эрхүү хотодо болоһон һарын курсада һуралсажа гараа. Аймагай газетэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй семинарнууд Улаан-Үдэдэшье, мүн зарим аймагуудташье үнгэргэгдэжэ байгаа.

Эдэ бүхы баримтанууд республикын Журналистнуудай холбооной правлениин түрүүлэгшын орлогшо нүхэр **Ц. Ц. Митыповэй** хэһэн элидхэл соо хэлэгдэһэн байна. Тэрэнэй элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэдэ съездын делегадууд эдэбхитэйгээр хабаадалсаа.

Улаан-Үдын аймагай «Коммунизмын туяа» газетын редактор нүхэр **А. А. Андохинов** бултанһаа түрүүлэн үгэ хэлэхэ зуураа, иигэжэ тэмдэглэбэ:

— Журналистнуудай холбооной хүдэлмэри һүүлэй жэлнүүдтэ бага зэргэ һайжарбашье, үшөөл дутагдалнууд олон байһаар. Манай творческо холбоон аймагай журналистнуудта туһаламжа багаар үзүүлнэ, семинарнууд үсөөн үнгэргэгдэнэ. Холбооноймной секцинүүд хүдэлнэгүй. Тиихэдэ аймагай газетэнүүдэй редакцида хүдэлхэ оршуулагшадые бэлдэхэ асуудал табигдаһаар үниинэй аад, мүнөө болотор шиидхэгдэнэгүй. Багшанарай институтда гү, али училищида оршуулагшадые бэлдэхэ арга боломжын байбашье, энэ асуудалда республикын дээдын зургаанууд анхарал табинагүй. Энэ асуудал һаяын болзорто шиидхэхээр болоо.

Республикын номой хэблэлэй главна редактор нүхэр **Д. Д. Дугаров** ном хэблэлгын хүгжэлтэ тухай съездын делегадуудта тодорхойгоор хөөрэжэ үгэбэ. Һүүлэй 3 жэлэй туршада 424 ном 2 миллион 100 мянга гаран хэһэгээр хэблэгдэжэ, худалдаа наймаанай эмхинүүдтэ эльгээгдэһэн байна. В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдажа, агуу багшын ажал ябуулга тухай олон тоото ном ород, буряад хэлэн дээрэ гаргагдаа. Тиихэдэ КПСС-эй XXIV съездын материалнууд буряадаар хэблэгдэһэн юм.

Үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэл тухай брошюранууд һүүлэй жэлнүүдтэ олоор гаргагдадаг болонхой. Энэ хэрэгтэ журналистнууд тон ехэ туһаламжа бидэндэ хүргэнэ. Гэбэшье республиканска газетэнүүдэй хуудаһануудта манай гаргаһан номууд тухай рецензи, богонихон мэдээсэлнүүд тон үсөөнөөр толилогдоно. Саашадаа энэ дутагдалые усадхаа һаа, ажал хүдэлмэридэмнай нилээд туһатай байха һэн ха.

— «Ленинэй туг» газетын түрүүшын номерой гараһаар ноябрь һарада 40 жэл гүйсэхэнь. Һүүлэй жэлнүүдтэ газетэмнай олон хэһэгээр гарадаг болоо, удха шанарыньшье нилээд һайжараа. Хэрбээ 1965 ондо оройдоол 1700 хэһэг хэблэгдэдэг байбал, мүнөө 4000 шахуу болоо,—гэжэ Мухар-Шэбэрэй аймагай газетын редактор нүхэр **В. Н. Давыдов** хэлэбэ.

Аймагай газетэнүүдтэ хүдэлхэ хүнүүд дуталдана, оршуулагшадые бэлдэхэ тухай асуудал удаан саг соо шиидхэгдэнэгүй. Республиканска газетэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд хүдөө нютагаар ябахадаа, бидэндэ туһаламжа хүргэхэ аргатай байбашье, тиимэ юумэн анхарагданагүй. Аймагай газетэнүүд тухай шэнжэлэл «Буряад үнэн», «Правда Бурятии» газетэнүүдтэ хирэ-хирэ болоод лэ толилогдожо байдаг. Теэд нэгэ шэнжэлэл соо хэдэн газетэнүүд тухай бага зэргэ дурдагдаад, хүнэй һургаал болгожо абамаар юумэн хомор байдаг. Манай аймагай типографи элдэб юумэн хэрэгсэлнүүдээр ходо дуталданги байна. Эдэ бүхы дутагдалнуудые усадхаха талаар журналистнуудай холбооной правлениин, хэблэлэй талаар управлениин хүтэлбэрилэгшэд хэмжээ абаха зэргэтэй гээд, үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ.

— Хэблэл хадаа ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ, олониитэдэ Коммунис партиин хараа шугам тайлбарилан ойлгуулха талаар ехэ үүргэ дүүргэгшэ хүсэн болоно,—гээд Буряадай ниитын эрдэмэй институдай директор нүхэр **Д. Д. Лубсанов** үгэеэ эхилбэ. — Республикымнай газетэнүүд энэ үүргэеэ яһала һайнаар дүүргэжэ байдаг гээшэ.

СССР-эй Наукануудай академиин Буряадай филиалай нээгдэһээр тиимэшье удаан болоогүй. Тиигэбэшье эрдэмтэд нилээд ехэ юумэ хэжэ үрдиһэн байха юм. Манай эрдэмтэдэй хэһэн ажал тухай республикын ажалшадта мэдээсэжэ байха талаар газетэ, радио, телевидени горитой туһаламжа эрдэмтэдтэ хүргэхэ аргатай аад, тэрэнээ гүйсэд хэрэглэжэ шаданагүй хэбэртэй. «Правда Бурятии» газетын уншагшадай һонирходог гол асуудалнуудые 3 жэлэй туршада манай эрдэмтэд шэнжэлжэ дүүргээд, өөһэдынгөө һанамжа, дурадхалнуудые оруулһан байна. «Буряад үнэн» газетын уншагшад тухай тиимэрхүү шэнжэлгэ һаядаа хэгдэхээр хараалагдана. Энээндэ журналистнуудай ехэ туһаламжа хэрэгтэй. Тиимэ туһаламжа журналистнуудай холбооноһоо абаха бэзэбди гэжэ эрдэмтэд найдана.

Улаан-Үдын Ажалай Улаан Тугай ордентэ авиационно заводой олон тиражтай газетын редактор нүхэр **Л. Т. Левченко** съезд дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, бидэндэ журналистнуудай холбоон ямаршье туһаламжа хүргэнэгүй гэжэ шүүмжэлбэ. Тэрэнэй секцинүүд хүдэлхэеэ болишонхой. Республиканска газетэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд маанадта туһалха аргатай аад даа. Теэд тиимэ юумэн байхагүйл. «Правда Бурятии» газетын хуудаһануудта заримдаа ехэ алдуутай материалнууд хэблэгдэнэ. Энэмнэй тон таарамжагүй ябадал гээшэ. Тиимэ юумэнэй саашадаа гарахагүйн тула хоорондохи холбоо барисаагаа бэхижүүлхэ зэргэтэйбди гэжэ тэрэ хэлэһэн байна.

Республикын ниислэл хотодо журналистнуудай байшан, Байгал далайн эрье шадар журналистнуудай амаралтын байшан бии болгохо тухай асуудал съездын делегадууд табиба.

* * *

СССР-эй журналистнуудай III съездын делегадуудаар нүхэд **Ц. Ц. Митыпов, И. К. Щекотов** гэгшэд һунгагдаа.

Съезд дээрэ һунгагдаһан Буряадай Журналистнуудай холбооной правлениин түрүүшын заседани боложо, правлениин түрүүлэгшээр нүхэр **И. К. Щекотов**, тэрэнэй орлогшонороор нүхэд **Ц. Ц. Митыпов, Ц. Ц. Цибудеев** һунгагдаба. Республикын Журналистнуудай холбооной правлениин харюусалгата секретаряар нүхэр **Ц-Д. Д. Дугаров** һунгагдаа.

Хилын саанаһаа
телефон телеграф радио

Солдадууд дайлалдахаяа арсана

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Түлөөлэгшэдэй палатын гэшүүн П. Макклоски Индохитад тушаа США-гай правительствын баримталдаг политикые эрид шүүмжэлбэ. Тус политикые американ солдадууд дэмжэнэгүй, полицейскэ ёһо гуримай, Тхиеугай засагай түлөө үхэхэ дурагүй байна гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Вьетнамдахи дайе буруушаалга США-гай далайн-сэрэгэй хүсэнүүд дотор мүн лэ үзэгдэдэг болонхой. «Онгосонуудаа зогсоохобди. Сэрэгэй хүнүүд болобошье, энэ дайнай дүүрахые хүсэнэбди»,—гэһэн үгэнүүдые «Корал Си» гэдэг американ авианосецой экипажай мянгаад гэшүүдэй гар табиһан бэшэгһээ абажа конгрессмен уншаба. США-гай правительство Вьетнам тушаа баримталдаг политикаараа олониитые «һэшхэлгүйгөөр мэхэлнэ» гэжэ американ арадта, тэрэ тоодо солдадуудта, элишэлэн харуулһан, пентагоной нюуса документнүүдэй тунхаглагдаһанһаа хойшо дайн буруушаалцын хүдэлөөн илангаяа ехэ дэлгэрээ гээд Макклоски тэмдэглээ.

Холбоото Штадууд «шадаалһаа һаяар Вьетнамһаа гараха» ёһотой гэжэ Макклоски түгэсхэл дотороо хэлэбэ.

Хуулиин проект һайшааба

ПАРИЖ. (ТАСС). «Франциин Министрнүүдэй Совет биологическа зэбсэг бүтээлгые хорихоор хараалһан хуулиин проектые октябриин 29-нэй заседани дээрээ һайшааба. Франциин правительство иимэ түхэлэй зэбсэг бүтээхэ, хадагалха, абаха ба дамжуулха ябадалһаа арсана» гэжэ премьер-министрэй дэргэдэхи гүрэнэй секретарь Лео Амон мэдүүлбэ.

КАОСАН ПАТЕТ-ЛАО агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, сентябриин һүүл багта, октябриин эхеэр Лаосой патриодууд баруунай хүсэнүүдэй болон Таиландын хүлһэншэдэй сэрэгшэдтэ хатуу шанга сохилто үзүүлжэ, олон тоото сэрэгшэдыень һалгааһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: пленд ороһон сэрэгшэд арадай-сүлөөрэлгын армиин баазануудай нэгэндэ.

ВИА-ТАСС-ай фото.

КИССИНДЖЕРЭЙ ПЕКИН ОШОҺОН ТУШАА

ВАШИНГТОН. (ТАСС). Г. Киссинджер Сагаан байшанда болоһон пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Пекин ошоһон гол зорилгомни—«президентын аяншалгада тодорхой бэлэдхэл хэхэ» ябадал болоно, тэрэшэлэн «президентын ошолгодо горитойгоор нүлөөлжэ магад хубилалта июльһээ хойшо болоогүй гү» гэһэн асуудал Чжоу Энь-лайтай зүбшэлхэ гэһэн байгааб гэбэ.

«Сэхэ руунь, тодорхойгоор зүбшэлэн хөөрэлдөөбди,—тиигээд Хитадай ба Америкын хүтэлбэрилэгшэдэй уулзахаар саг болоо гэһэн тобшолол Р. Никсонэй июль соо хээшэ бодомжонууд хүсэндөө байһаар гээд ойлголсообди»—гэжэ Киссинджер хэлэбэ.

ПЕКИН. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор. КНР-эй Гүрэнэй соведэй премьер Чжоу Энь-лай, США-гай президентын тусхай туһалагша Г. Киссинджер гэгшэдэй хоорондо США-гай президентын Хитад ошолгын бэлэдхэл хэхэ зорилготой хөөрэлдөөнүүд октябриин 20-һоо 26 хүрэтэр Пекиндэ болоһон байна. «Тус агентствын тэмдэглэһэнэй ёһоор, тиимэ бэлэдхэл һайнаар ябуулагдана, Р. Никсонэй аяншалга тухай үшөө нэгэ мэдээсэл ойрын сагта тунхаглагдахаар.

«ЖЕНЬМИНЬ ЖИБАОГОЙ» СТАТЬЯ

ПЕКИН. (ТАСС). «Женьминь жибао» газетэ ООН-ой гэшүүн байха КНР-эй хуулита эрхын һэргээгдэһэнтэй дашарамдуулан, түрүү бэшэг тунхаглаа.

«Америкын империализмын бүдүүлиг хүшөөлэлтэһөө» уламжалан, Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида хабаадаха хуулита эрхэһээ КНР 20 гаран жэлэй туршада хаһагданхай байгаа гэжэ статья дотор хэлэгдэнэ.

Чан Кай-шин бүлэгэй түлөөлэгшэд ООН-һоо намнагдахань гэжэ соносхогдоо, теэд манай ороной Тайвань провинциие американ империализм мүнөө хүрэтэр эзэмдэнхэй байһаар. Американо-япон хархисууд «Тайваниин статус тодорхойлогдоогүй» гэһэн шал худал үгэ хүүр таһалгаряагүй тараана. Эдэнэр Тайваниие КНР-һээ таһалха һэдэлгэтэйгээр «Тайваниин бээ даанхай байдалай түлөө хүдэлөөн» гэдэгые али болохоор дэмжэдэг байһыень элишэлһэн хэбэр шэнжэнүүд бии гэжэ тэрэ статья дотор дурдагдана.

Түрүүшынхеэ табиба

ЛОНДОН. (ТАСС). Дэлхэйе тойрон ниидэхэ хэмэл одые Англи октябриин 28-да түрүүшынхеэ табиба. Энэнь «Просперо» гэжэ нэрэтэйгээр Австралидахи Бумер гэжэ баазаһаа тойрон ниидэхэ замда, саада захань 1370 километр, наада захань 563 километр үндэртэ дэгдээгдээ.

...ХЭ ОРОНДОО

...ар заводые барилга хоротой ... бодомжо түрүүлһэн, тии... олониитын, зарим эрдэмтэдэй ... һанаагаа зобохо ябадал тон ... гаргаһан байгаа. Мүнөө һайн ... технологиин ёһоор, ... уһые сэбэрлэхэ тур... дүүрэнтээ. Тиигэжэ хаягдаха ... хорогүй болохо юм. Энээ... энэ далайн хуби заяан ... һанаагаа зобохо шалтагаан ... байна.

... үйлэдбэриин ба ажа... уһые сэбэрлэхэ гуримые ... аргаар эбдэхэ ябадалые, ... ажахые эрхилхэ, модо ... гуримые эбдэхэ ушарые ... тула КПСС-эй ЦК, ... Министрнүүдэй Совет тус... ...нуудые эмхидхэхэ даабари ... арадай хиналтын комитед... Тиимэ постнууд Байгал да... ...дархи байгаалиин бүхы баяли... ...алгын хойноһоо саг үргэл... ...алта хэжэ байха уялгатай. ... энэ асуудалаар мэдээсэл ...тельствада саг соогоо үгтэжэ ...м.

... баригдажа байһан Сэлэнгын ...-картоной комбинат арадай ажахын, илангаяа Буряадай АССР-эй социально-экономическа хүгжэлтэдэ ехэ удха шанартай байха. Энэ комбинат модоной хаядаһаар, модо хюрөөдэдэг предприятинуудай үлөөдэһөөр продукци гаргадаг болохо. Комбинат жэлдээ 280 мянган тонно картон гаргаха юм. Энээнэй ашаар амһарта хэлгэдэ гаргашалагдадаг 4 миллион шахуу кубометр барилгын модон алмагдаха байна. Энэ предприятиин хэрэглэһэн уһые сэбэрлэхэ түхеэрэлгэ Байгалай заводойхидо адли. Хэрэглэгдэһэн промышленна уһан Сэлэнгэдэ ороходоо уһыень муудуулхагүй. Сэлэнгэ мүрэн загаһанай ажахы эрхилхэдэ ехэ удха шанартай. Уһа сэбэрлэхэ барилгын дүүргэгдээгүй сагта энэ комбинадые ашаглахагүй гэһэн хорилто Саарһанай промышленностиин министерствэдэ үгтөө.

Улаан-Үдэ, тэрээн шадархи районуудай бүхы предприятинуудта уһа сэбэрлэхэ барилгануудые 1971 — 1973 онуудай туршада түгэсхэхэ, Сэлэнгэ мүрэндэ, тэрэнэй һалаа һабануудта сэбэрлэгдээгүй уһа хаяжа болохогүй гэһэн дурадхал зохихо министерствэнүүд ба зургаануудта КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолоор дурадхагдана.

Гол горходой уһа муухай болголго, гол мүрэнүүдтэ, илангаяа Сэлэнгэдэ, Баргажанда, тэдэнэй һалаануудта загаһанай үдэдэг газарые үгы хэхэ ябадал, мүн загаһанай ажахые ашаг багатайгаар эрхилхэ ушар омоли загаһанай, бусад үнэтэй сэнтэй загаһанай нөөсэ хорооно. Загаһа олоор үдхэхэ хэмжээнүүдэй нэгэн гэхэдэ, загаһа барилгые хориһон ушар болоо һэн. Мүн гол мүрэнүүдые модо шулуунһаа сэбэрлэхэ, загаһанай үдэхэ газарые бии болгохо, хүдэлжэ байһан загаһанай заводуудай хүдэлмэри һайжаруулха, шэнэ заводуудые бариха гээшэ загаһанай нөөсэ ехэ болгохо хэрэгтэ горитой үүргэ дүүргэхэ юм. Эдэ бүгэдэ хэмжээнүүд загаһа барилгые ойрын сагта дахин һэргээхэ, 1980—1985 онуудта жэлдээ 150 мянган, тэрэ тоодо омоли барилгые 100 мянган центнертэ хүргэхэ арга олгоно.

Байгал далай шадархи газар дээрэ агролесомелиоративна, агротехническэ, гидротехническэ хэмжээ ябуулганууд, тэрэ тоодо хүрьһэнэй уһанһаа, һалхинһаа гэмтэлгые хамгаалха үргэн түсэб зохёохыень зохихо зургаануудта даалгагданхай.

Байгал далай шадархи байгаалиин баялигые ашагтайгаар хэрэглэхэ асуудалые амжалтатайгаар шиидхэлгэдэ үргэнөөр табигдаһан шэнжэлгэ туһа хүргэхэ ёһотой. Шухала шэнжэлгэнүүдые хэхыень СССР-эй АН-эй Сибириин отделенидэ дурадхагдаа.

Байгал шадархи байгаали ажалшадай амаралта эмхидхэхэ, аяншалга хүгжөөхэ онсо һайн эрхэ нүхэсэл олгоно. Тиимэһээ уһа хамгаалгын зонодо саад сэсэрлигые, паркнуудые, ангай нютагжаха газарнуудые байгуулха, амаралтын байшангуудые, гэрнүүдые, гостиницануудые бариха шухала.

Байгал далайн байгаалиин баялигые ашаг ехэтэйгээр хэрэглэхэ, һэргылэн хамгаалха талаар КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй абаһан шиидхэбэринүүд совет арадай аша туһада хүсэдөөр харюусана, тиин тэдэниие тон ехэ ханангяар угтан абаа.

И. НОВИКОВ,
СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Госстройн Түрүүлэгшэ.

(«Правдын» Октябриин 27-ной номерһоо абтаба).

УРГАСЫН ҺАЙНДЭР

Октябрь һарын наратай дулаан нэгэ үдэр һэн. Эртэ үглөөгүүр Загарай тосхон руу зүг бүриһөө автомашинанууд һубарилдан ерэжэ, тосхоной түб талмай тээшэ зүглэнэ. Талмай дээрэ сугларагшадай дунда аймаг соогоо алдартай суутай болоһон гахайшад, мал адуулагшад, хонишод, һаалишад, механизаторнууд бии.

Үглөөнэй 10 час. Хүнүүд ерэжэ үргэлжэлһөөр. Чемпионуудые хараха дуратайшуул олон. Ирагуу гоё хүгжэм зэдэлнэ. Хүнүүд булта зэргэлэн зогсоно. Тиигэһээр байтар «Ургасын чемпионууд» гэжэ томоор бэшэгдэһэн лозунгтой автомашина гаража ерэбэ. Чемпионуудай нэрэнүүдые хойно хойноһоонь микрофоноор уншахые дууланабди.

Энэ жэлэй ургаса хураалгада шалгарһан эрхим комбайнер, трактористнуудай һайндэр эхилбэ. Таряа хураалгын үедэ һайн амжалта туйлаһан XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой комбайнер А. В Зубакин, автомашинын жолоошон И. И. Иванов болон бусад түрүүшүүлдэ магтаалай үгэнүүд микрофоноор соностоно.

КПСС-эй Загарайн райкомой нэгэдэхи секретарь Е. Н. Скубаренко таряа хураалгын чемпионуудай гар барижа, халуунаар амаршална. Комбайнернууд В. В. Савватеев, А. В. Зубакин, Д. Г. Цыденжапов, И. В. Кравченко, К. Ш. Доржиев, С. И. Афанасьев гэгшэд хүндэлэлэй ендэр дээрэ гараба. Ород, буряадаар хубсалһан залуухан хоёр басагад тэдэндэ дүтэлжэ ерээд, таряанай хоолосоор хэгдэһэн томо веногуудые хүзүүндэнь зүүлгэнэ. Эрхимүүдэй эрхим комбайнер А. В. Зубакинда шэнэ таряанай гурилаар баригдаһан булка хилээмэн барюулагдаба.

Һүүлээрнь соёлой байшан соо ургасын һайндэрэй баярай суглаан боложо, аймагай эрхим механизаторнуудта Хүндэлэлэй грамота ба үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаһан байна.

Л. ВИЛЬМОВА,
Загарайн «Вперед» газетын хүдэлмэрилэгшэ.

ХОЛЫН АЯНДА МОРДОБО

Уужам Совет орон соогуураа аяншалха дуратайшуул һүүлэй жэлнүүдтэ ниилээдгүй олошоржо байна. Үсэгэлдэр «Байгал» гэжэ туристическэ поезд түрэл Улаан-Үдэһөө холын хотонуудаар аяншалхаяа мордобо.

Энэ поезд соо ажалай түрүүшүүл, комсомолой эдэбхитэд һуунхай. Жэшээлхэдэ, Түнхэнэй аймагай Туранай совхозой механизатор Андрей Хартаев мүнөө жэл «Эрхим хартаабхашан» гэһэн нэрэ солодо хүртэһэн хүн. Тэрэ 25 гектар талмайһаа га бүриин 149-өөд центнер хартаабха ургуулжа, өөрөө хурааһан байна. Энээнэйнь түлөө ажахынь түлөөһэгүй путёвко үгэжэ урмашуулба ха юм. Мүн Андрейтэй сугтаа эгэшэнь, түрүү тугалшан Жабаа Санжиевна Хартаева, үнинэй механизатор Еши Тапхаевич Арданов ябалсана. Хэжэнгын совхозой нэгэдэхи отделениин түрүү комбайнер Цэрэн-Доржо Цыдыпов болон хамта дээрээ 285 хүн Куйбышев, Ульяновск, Волгоград, Смоленск, Ригэ, Ленинград, Псков, Новосибирск, Красноярск хотонуудай дурасхаалта газарнуудые хаража ерэхэнь.

Л. ТАПХАЕВ.

Улаан-Үдын гурбадахи һургуулида жэл бүри «Математикын недели» үнгэргэгдэдэг. «Математика бүхы эрдэмэй хатан» гэһэн уряа доро эдир һурагшад тоо бодолгоор өөһэд хоорондоо мүрысэдэг заншалтай.

Тус һургуули тусгаар англи хэлэ шудалхаар мэргэжэжэ байһан һургуулинуудай нэгэн юм. Гэбэшье математикада ехэхэн анхарал хандуулагдана. Үхибүүд математикын кружогто угаа дуратайгаар бэшүүлдэг, хэшээлһээ нэгэтэшье гээгдэдэггүй. Тиимэһээ һургуулияа дүүргэһэнэйнгээшье һүүлээр олохон эдиршүүл математикаар һонирходог, тэрэниие шудалжа ябадаг байна. «Математикын неделидэ» дуратай һурагшад булта хабаадалсаха эрхэтэй. Зүгөөр лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртэхэ гээшэ хэсүүхэп ааб даа.

ҺҮБЭЛГЭН УХААТАН ТОДОРБО

Һаяхан эндэ математикын ... шэ үнгэргэгдөө. Баяр ... жагсаалай болоходо бага ... миин президент Женя Пель... «Неделиин» туг буулгаба. ... шангай һууринуудые эзэлэ... Хүндэлэлэй грамотануудые ... рюулха зуураа, эрдэмэй ... өөдэ эсэхэ сусахые мэдэнгүй ... шажа, эрдэмтэд болохыень ... нэртэ хүсэбэ.

Марина Дандарон һургуули... эрхим математик гэжэ мэд... дээ. Ольга Бартанова хоёр... һуури эзэлээ.

Аха классуудай дундаһаа ... дахи «Б» класс эрхимлэжэ, ... рүү һуурида гараба.

Манай корр.

УРАН ЗУРААШЫН ДЭБТЭРҺЭЭ

Буряадай мэдээжэ уран зурааша Александра Никитична Сахаровская түрэл республикынгаа ажалшад болон малшадай портредүүдые зуража, тэдэнэй шэн габьяата ажалые мүнхэлдэг байһаараа үнинэй суурханхай. Тэрэ хүдөө нютагуудаар ябажа, түрүүшүүлтэй уулзажа хөөрэлдэхэдөө, ажалша бүхэриг хүнүүдэй эрмэлзэл хүсэлые, оролдолго хэшээлые тон зүбөөр гаргажа шададаг.

Үнгэрэгшэ зун Александра Никитична Хяагтын аймагай «Погранична» совхозой ахалагша хонишон Намжил Бадмаевна Банзаракцаевагай портрет зураглаһан байна.

ХҮН ЗОНОЙ АША ТУҺАДА

Баргажанай ОРС юһэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ хараалһан түсэб даабарияа амжалтатай һайнаар дүүргэжэ ябана. Байгша ондо 100 тонно хартаабха бэлэдхэхэ даабаритай байбал, тэрэнээ 140 тонноодо хүргөө. Мүн 150 тонно овощ бэлэдхэжэ абаа. Иигэжэ нютагайнгаа модо отологшодые үбэлэй сагта эдеэ хоолоор гүйсэд хангажа шадаха.

Тус ОРС энэ жэлэй юһэ һарын туршада эд бараа худалдаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэө. Нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, юһэ һарын хугасаа соо 376 мянган түхэригөөр ехэ эд бараан модошодто худалдагдаа. Жэшээнь, үнгэрэгшэ жэлдэ 6 хүнгэн автомашина худалдагдаһан байбал, мүнөө жэлдэ 28, мотоцикл 4 байбал, 9, 47 холодильнигай орондо 52, хубсаһа угаадаг машина 162 байбал, 170 гэхэ мэтэ эд бараан ажалшадта наймаалагдаа.

Мүн үбэлэй дулаан хубсаһан мүнөө үедэ ехээр худалдагдана. Хэрбээ нёдондо 136 мянган түхэригэй хубсаһан худалдагдаһан байбал, мүнөө 170 мянган түхэригэй юумэн худалдагдаад байна.

Иигэжэ Баргажанай ОРС хүн зондо эд бараа худалдаха юһэ һарынтаа түсэб 104,9 процент дүүргэһэн байха юм.

С. ВШИВКОВ.

ХОРИИН АЙМАГТА

ЗОЛТОЙ БИЛЕТ

Хориин арадай сүүдэй хүдэлмэрилэгшэ Нина Зугдырова лотерейн хоёрхон билет худалдажа абаһан юм. Һаяхан лотерейн шүүбэритэ таблицын гарахада, Нинын нэгэ билет золтой байшаба. 34661 гэжэ номеройнь билет 911 түхэригэй «Юпитер» мотоцикл шүүгээ.

Н. Зугдырова тэрээнээ мүнгөөрнь абаад, зунайнгаа амаралтын үедэ Эхэ орон соогуураа гү, али ямар нэгэн хариин ороноор аяншалха зорилготой.

ҮРЭЖҮҮЛЭГШЭДЭЙ СЕМИНАР

Аймагай түбтэ оршодог үрэжүүлгын станцида эбэртэ мал үрэжүүлэгшэдэй долоон хоногой семинар эхилбэ. Хэжэнгын болон Хориин аймагуудһаа сугларһан 20 хүн тус семинарта хаба... далсана.

Үнинэй зоотехник Т. Балд...нов мал искусственна аргаар үр... жүүлхэ талаар хэшээл үнгэрг...

АЯН ЗАМДА МОРДОБО

Анаагайнгаа совхоз соо тар... хураалгаар байгша оной чемп... болоһон комбайнер С. Аюров, ... дэ-Тайлсын совхозой хонин... И. Краснопеев, Үдын совхозой ... дохи ба 4-дэхи отделениину... эрхилэгшэд, Георгиевско сов... зой малшан Е. Полуянова бол... бусад (хамта 20-ёод хүн) ал... шалгын түлөөһэгүй путёв... шагнагдаһан байгаа. Тэд... мүнөө «Байгал» гэжэ поезд... Эхэ орон соогуураа аяншалха ая... замда мордобо.

Манай корр.

ҺОНИРХОЛТОЙ УУЛЗАЛГАНУУД

Советскэ Союзай Герой, хоёрдохи рангын капитан, Ленинградай уһан сэрэгэй училищиин багша, манай нютагай хүбүүн Игорь Сергеевич Иванов Буряад ороной ажалшадта айлшаар ерэһэн юм. Эрэлхэг зоригтой сэрэгшэ республикымнай промышленна предприятинуудай, хүдөө ажахынуудай ажалшадтай уулзажа, һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ.

Загарайн аймагай Шэнэ-Бэрээнэй механическа заводой, Онохойн модоной комбинадай хүдэлмэришэдтэй, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ажалшадтай уулзажа хөөрэлдэһэн байна. Октябриин 29-нэй үдэшэ аймагай түб Загарай һууринай соёлой ордон соо «Уһан сэрэгшэд Агууехэ Октябриин дүлэтэ хэрэгые хамгаалхаар хододоо бэлэн» гэһэн һонирхолтой лекци уншажа, олоной анхарал татаба.

Л. ИННОКЕНТЬЕВА.

Политическэ болон уран һайханай номуудай захил абадаг Улаан-Үдын магазинда шэнэ литература олоор асарагдажа худалдагдажа эхилээ. «Ехэ советскэ энциклопеди» (5-дахи боти), «СССР-тэ философиин түүхэ» (4-дэхи боти), «Журналистын библиотекэ» гэхэ мэтэ номууд элбэгээр ерэһэн байна.

Мүн дэлхэйн болон ород классигуудай номууд олоор абтаба. Жэшээлхэдэ, Некрасовай «Суглуулагдамал зохёолнууд» (1-дэхи, 2-дохи, 3-дахи ботинууд), Иван Франкын «Борислав энеэнэ», Ф. Бэконэй «Суглуулагдамал зохёолнууд» (1-дэхи боти), Генрих Гейне гэгшын «Поэмэнүүд, прозонууд» гэжэ номууд магазинда абтаһан уран һайханай зохёолнуудай дунда бии.

Номой таг

ЁЭДТЭЭ ХҮРГЭГДЭБЭ

П. БУДАЖАПОВА,
магазинние даагша.

АМТАН ХООЛ БЭЛДЭГШЭД ШАЛГАРБА

Һаяхан залуу тогоошод, кондитернууд болон официанткануудай харалга-конкурс гурбан үдэрэй туршада боложо дүүрэбэ. Комсомолой обком, Буряадай АССР-эй худалдаа наймаанай министерство, профсоюзай областной комитет энэ конкурсые эмхидхэһэн байна.

Амтатай, шэмэтэй хоол бэлдэхэ мэргэжэлтэй 50-яад шахуу залуушуул мүрысөөндэ хабаадалсаа. Тэдэнэр эдеэ хоол буйлуулжа шадаха, хүн зониие саг собнь һайнаар хангаха бэлиг шадабаряа харуулһан байна.

Конкурсын дүн гаргахада эрхимүүдэй эрхимүүд шалгаржа, эндэ сугларһан зоной һайшаал магтаалда хүртөө. «Сэлэнгэ» ресторанда хүдэлдэг 6-дахи разрядай тогоошон Т. С. Соломиникова нүхэдэйнгөө дундаһаа эрхимлэжэ, нэгэдэхи һуури эзэлээ. Залуу тогоошоной хүндэтэ чемпионой торгон лентэ мүр дээгүүрээ хэдэрхэдэнь, альга ташалган нэершоо һэн. ВЛКСМ-эй обкомой Хүндэлэлэй грамота болон залуушуулай уласхоорондын «Спутник» гэжэ лагерьта ошохо түлөөһэгүй путёвко чемпиондо барюулагдаа.

Удаадахи һууринуудые эзэлһэн О. А. Васильева («Байгал» ресторан). В. Л. Симонова (Улаан... станциин ресторан), Л. М. Щепина («Байгал» ... торан) гэгшэд ВЛКСМ-эй обкомой Хүндэлэлэй ... мота, үнэтэ бэлэгүүдээр шагнагдаа.

Мүн лэ официанткануудай дунда шанга ... боложо, «Байгал» ресторанай официант Г. А. ... люк нэгэдэхи һуури эзэлээ гэжэ жюри нэгэн ... гаар шиидхэһэн байна. Л. Х. Забадаева (Тим... станциин Брянска ОРС) хоёрдохи, В. Н. ... («Сэлэнгэ» ресторан), Л. Буханаева гэгшэд ... бадахи һууринуудта гараһан байха юм.

«Одон» ресторанай хүдэлмэрилэгшэ В. Ки... кондитернуудай дунлаһаа шалгаржа, түрүү ... эзэлээ. Е. Гальвас (Тимлюйн ОРС) хоёрдохи ... рида гараа.

Б-Н. НАМДЫКОВ.

ШЭНЭ УНИВЕРСИТЕТ

«Ажалшадай экономическа һуралсал һайжаруулха тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые амжалтатай дүүргэхэ зорилготойгоор партиин Улаан-Үдын горком үшөө нэгэ университет нээбэ. Тэрэнь технико-экономическа һуралсалай университет гэжэ нэрлэгдэнхэй.

Шэнэ университедэй түрүүшын хэшээл КПСС-эй обкомой политическэ гэгээрэлэй байшан соо болоо. Тэрэ хэшээлдэнь хамтадаа 100 гаран хүн—Улаан-Үдын промышленна предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, цех ба участогуудай начальнигууд, бригадирнууд, түсэблэлгэ-тоололгын хүдэлмэрилэгшэд болон бусад хабаадалсаһан байна.

СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай эрдэмтэд, дээдэ һургуулинуудай багшанар, партийна ба совет органуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд технико-экономическа һуралсалай университедтэ лекцинүүдые уншаха юм.

ЗӨӨЛЭН АЛТА ОЛЗОБОРИЛГО

АГНУУРИИН ХАҺА ЭХИЛБЭ

Улаан-Үдын ан олзоборилгын ажахын 200 ангуушад байгша оной октябриин 20-һоо ой гарабад. Эдэнэр 40 мянган түхэригтэ хэрмэнэй, шандаганай, булганай арһа гүрэндэ тушааха дааб аритай. Энэ уялгаяа бодото дээрэнь бэелүүлхын тула тус ажахын ангуушад үдэр һүниие илгангүй агнуури хэнэ.

А. БАЖЕЕВА.

АН ГҮРӨӨЛЭЙ ЗҮРГӨӨР

Агнууриин халуун хаһа түлэг дундаа. Аймагай ан олзоборилхо ажахын 130 гаран ангуушад эдэ үдэрнүүдтэ ой тайга гарабад. Тэдэнэр агнууриин үе соо 8000 хэрмэ, 200 булга, мүн бэшэшье ангай арһа гүрэндөө тушааха уялгатай юм. Тэрэнһээ гадна, ангай мяха тушааха уялгатай. Жэшээлхэдэ, 200 толгой оро, 50 буга, 30 зэрлиг гахай болон бусад туруута ангууд олзологдохо юм.

— Энэ жэлдэ хэрмэ, булган элбэг,—гээд ажахын агнуури эрхилэгшэ Сарапул Андреев хөөрэнэ. — Илангаяа Хойто-Аха, Урда-Аха, Үриг, Бүлэн гэхэ мэтэ газарнуудта олзо һайн.

Мүнөө жэлдэ ангуушад хоорондоо бригаданууд боложо хубаарилагдаа. Тэдэнэр тус тустаа агнаха газарнуудаа абанхай. Жэшээлхэдэ, бэрхэ ангуушан Соном-Жаб Шултымович Хайдаковай хүтэлбэри доро 4 хүн Хойто-Ахын хүбшэдэ гаранхай. Владимир Урбаевай бригада Урда-Ахада агнуури хэнэ.

Һайн дураараа агнуури хэхэ дуратайшуул олон. Тэдэнэр агнууриин ажахытай тусхай хэлсээ баталжа, сүлөөтэй сагтаа агнуурида гаража байха болобо. Жэшээлхэдэ, «Коммунизм» колхозой малшан Федор Габанов жэл бүри ехэ олзо тушаадаг. Тэрэ нёдондо 200 гаран хэрмэ, хэдэн булга, 6 шоно бариһан байгаа. Мүнөө жэлдэшье олон хэрмэ, булга олзолхо хүсэлэнтэй. «Улаан-Аха» колхозой гэшүүн Баир Гармаев арба гаран булга, хоёр зуугаад хэрмэ тушаахаар хэлсээ баталба.

Аймагай үндэр наһатай ангуушад Бэлигтэ Балданович Никифоров, Гатаб Жамбалович Самаев гэгшэд мүн лэ ангай зүргэ мүшхэхөөр ой тайгада гараба.

Аха нютагай ангуушад жэлэйнгээ түсэб заатагүй дүүргэхэ зорилго урдаа табинхай эдэ үдэрнүүдтэ ой тайгаар ябажа, хэрмэ, булга, бодон гахай, бугын зүргөөр эсэхэ сусахые мэдэнгүй агнуури хэжэ байнхай.

Вл. ГАЛСАНОВ.

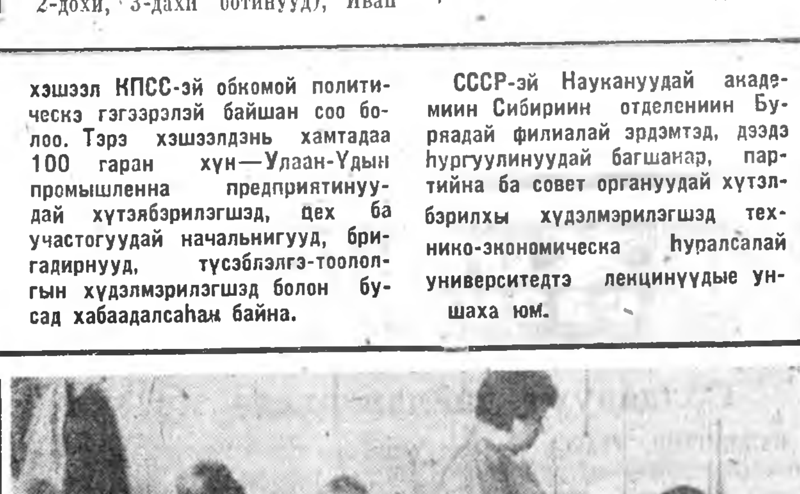

Машинисткэнүүдые һургадаг курса 1965 онһоо ДОСААФ-ай республиканска комитедэй дэргэдэ хүдэлжэ байнхай. Энэ үе соо 450 хүн эндэ һуража гараа. Мүнөө тус курсада 51 хүн һуралсажа байна. Дүй дүршэлтэй багша Зинанда Ивановна Королькова машинка дээрэ сохижо һургаха талаар тэдээндэ бүхы дүй дүршэлөө дамжуулан үгэдэг юм.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хэшээлэй боложо байһан үе.
А. МАНТАЕВАЙ фото.

ХҮНДЭТЭ АЙЛШАД

Буряадай гүрэнэй филармониин бүлэг артистнар Хориин аймагай ажахынуудта ээлжээтэ концертээ харуулба. Аймаг дотор тэдэнэр хамтадаа найман концерт табяа. Үдын, Анаагай, Хүрбын совхозууд болон бусад ажахынуудай хүдэлмэришэд айлшадаа хани халуунаар угтаа.

— Маанарта мэдээжэ, хүндэтэйшье дуушад, хатаршад Ч. Шанюшкина, К. Халбаев гэгшэдэй хажуугаар залуу артистнар А. Дондуков, В. Санжиев, А. Очиров, М. Сакеев болон бусад бэлигтэй хүбүүд, басагадай ургажа ябаһаниинь һайн байна, — гэжэ концерт харагшад урмашана.

Мүнөө тус бүлэг артистнар Яруунын аймаг ошохоор мордобо.

В. ТОКТОХОЕВА.

ЗАЛУУ ХҮДЭЛМЭРИШЭДТЭ ЗОРЮУЛАГДАБА

Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй хүдэлмэришэд һаяшаг хамтын суглаа үнгэргэбэ. Энэ суглаан залуу хүдэлмэришэдтэ зорюулагдаһан байгаа. Ушарынь гэхэдэ, заводоймнай коллективтэ хоёр зуун залуу хүдэлмэришэд шэнээр абтаба ха юм. Зариманиинь Улаан-Үдын 2-дохи ГПТУ амжалтатайгаар дүүргэһэн, слесарь, токарь мэргэжэлтэйнүүд. Нүгөөдүүлынь дунда һургуули дүүргээд, хүдэлмэришэн болохо гэжэ шиидэһэн залуушуул.

Тус заводой үнинэй хүдэлмэришэд үгэ хэлэжэ, залуу хүдэлмэришэдые үнэн сэхээр ажал хэжэ, Эхэ орондоо, түрэл партидаа ашатай туһатай байха ёһотой гэжэ уряалба. Заводой дэргэдэхи ДОСААФ-ай эмхиие даагша П. В. Фугалов үгэ хэлэхэдээ:

— Таанар эрхим һайнаар хүдэлхэ ёһотойт. Тэрэнэй хажуугаар сүлөө сагтаа ниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаха, мүн лэ эрдэм болбосоролоо дээшэлүүлэн, саашадаа һураха хэрэгтэй...

Һүр жабхаланта хүгжэмэй аялга доро залуу хүдэлмэришэдтэ ажалай инструментнүүд хүндэтэйгөөр барюулагдаба. Хүдэлмэришэн ангиин бүлэдэ абтаһан комсомол-залуушуул согтой хүхюунүүд.

ШАТАР

ТҮРҮҮШЫНХЕЭ ШҮҮГДЭБЭ

Шатараар Улаан-Үдэ хотын түрүү һууриин түлөө эхилһэн мүрысөөндэ хамтадаа 20 шатаршад хабаадалсана. Эндэ түрүүшын гурбан һуури эзэлһэн шатаршад ерэхэ жэлдэ республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэхэ наадanда хабаадалсаха болоно. Мүнөө үнгэрһэн долоон нааданай удаа Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай нэгэдэхи курсын студент Баир Митыпов түрүүлжэ ябана. Тэрэ мүнөөдөө 6 очкотой болонхой.

Наймадахи уулзалга. Энэ үдэр мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаһан Митыпов Агаповтай наадахадаа, түрүүшынхеэ шүүгдэшэбэ. Мүн энэ үдэр Гармаева—Медведевтэ, Тоневицкий—Волковто, Тарасов — Сахиновта, Алексеев—Ениндэ шүүгдэө.

Шатаршад Енин—Старков, Мотовилов—Игумнова гэгшэдэй парти хойшолуулагданхай.

А. МИХАЙЛОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО

Нэгэдэхи хуудаһанда: Л. И. Брежневэй Франци ошоод байһан тухай ТАСС-ай материалнууд. «Октябриин хубисхалай хүндэлэлдэ» гэһэн ниитэ гаршаг доро информацинууд. ТАСС-ай һүүлэй мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Мүрысөөн хадаа үгэн олониитын зохёохы ажал мүн» —гэһэн тусхай хуудаһан.

Гурбадахи хуудаһанда: Л. И. Брежневэй Франци ошоод байһан тухай ТАСС-ай мэдээсэлнүүд. Хилын саанаһаа.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: «Залуу композитор» — О. Куни... най статья. Д. Сосоровой статья. ТАСС-ай материалнууд.

СЭНХИР ЭКРАНУУДТА

МОСКВА ХАРУУЛНА:
13.00 — орон доторхи һонин. 13.45 — һурагшадта зорюулагдаһан дамжуулга. 13.35 — арадай телевизионно университет. 14.20 — үхибүүдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. 15.00 — «Хүгжэмтэ киоск» гэһэн дамжуулга. 15.30 — «Портреты портретов» гэһэн дамжуулга. 16.00 — уран һайханай фильм. 17.25 — орон доторхи һонин. 17.30 — Киногой аяншалгада дуратайшуулай клуб.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА:
18.30 — үхибүүдтэ зорюулагдаһан мультфильмнүүд. 19.00 — «Буряадай литература болон искусство» гэһэн дамжуулга.

МОСКВА ХАРУУЛНА:
20.00 — «Лица друзей» гэһэн дамжуулга. 21.00 — «Эфир со «Залуушуул» гэһэн дамжуулга. 22.50 — «Франция — песни» гэһэн документальна фильм. 24.00 — «Вперед» гэһэн һүүлэй һонинной программа. 00.30 — «Граф Монте Кристо» гэһэн уран һайханай фильмын хоёрдохи серинь харуулагдаха.

САГАЙ УЛАРИЛ

Мүнөөдэр, мүн ноябриин 1-дэ Буряад ороной дэбисхэр дээрэ үүлэтэйшэг байха. Мүнөөдэр бага сага шииг нойто орохо. Секундын 7—12 метрэй хүсэтэйгөөр баруун тээһээ һалхилха.

Температура һүниндөө 3—8 градус, хойто аймагуудаар 7—12 градус хүйтэн, үдэртөө 1—6 градус дулаан, хойто аймагуудаар, Прибайкалиин хойто заха булангуудаар 3 градус хүйтэнһөө 2 градус болотор дулаан болохо.

Редакторай орлогшо
М. Н. НИМАЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора—54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-08, зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 69-58, культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-81, информации — 34-05, общественная приёмная — 56-62, машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

Н-01603. Заказ № 1096.